

Kdo naj pomaga gladnim narodom v Evropi?

HERBERT HOOVER V KAMPANJI ZA ŽIVILSKO POMOČ LJUDSTVOM, KI JIH JE PODJARMIL HITLER. — NEMSKA VLADA ZYRACA KRIVDO ZA BEDO NA ANGLEŠKO VLADO

Po enem letu vojne je pomanjkanje v Evropi večje, kot pa je bilo v prejšnji svetovni vojni po treh letih, pravi bivši ameriškega predsednika Herbert Hoover. Nad sto milijonov ljudi strada toliko, da se bodo pričele med njimi epidemije in jih bo smrt kosila na debelo, ako

dje ji bodo za dobljeno hrano hvalečni. Angleški poslanik v Washingtonu mu dopoveduje, da je Anglija pripravljena pomagati, toda šele ko pade Hitlerizem. Naj torej podjarmljena ljudstva kaj stori v ta namen, toda Anglija si ne more privoščiti izkravitve na račun sentimentalne dobroteljnosti. Vojna je vojna in Veliki Britaniji se gre na življenje in smrt.

Pomanjkanje v Belgiji

Najbolj želi Hoover pomagati Belgiji, kjer je vodil slično pomožno akcijo tudi v prejšnji svetovni vojni. Njegovi zaupniki pravijo, da so bili Belgijci vsled silovitega pomanjkanja prisiljeni poklati že dve tretjini svoje goveje živine in prašičev, da tudi krompirja nimajo več in da gladujejo bolj kot v prejšnji svetovni vojni. On Angliji predlaga, da naj bi dovolila dovoz živil iz Amerike vsaj v Belgijo, distribucijo pa bi kontroliral on s svojim odborom s sodelovanjem Ameriškega in mednarodnega Rdečega križa.

Anglija je doslej dovolila pomočne pošiljke iz Amerike v Francijo in Belgijo le pod okriljem Rdečega križa in to le živila za otroke, na primer, kondensirano mleko, zdravila in slično. Za odraščene pa naj skrbi Hitler, kajti ker je dežele podjarmil, naj ima tudi odgovornost zanje, pravi Halifax.

Stališče Anglije

Hoover pravi, da ima njegov odbor za nakup živil že mnogo denarja, toda predno jih more poslati v prizadete dežele, je treba dobiti dovoljenje Anglije. A ona vztraja, da je glad v Franciji, v Belgiji, na Nizozemskem, Norveškem itd. posledica Hitlerjevega izropanja njihovih živilskih zalog, torej se naj on brega, da jim jih vrne. Mar mu naj Anglija pomaga pri njegovem ropanju? Ogorčeno vprašujejo v Londonu. Kajti če bi Anglija z blokado odneha, bi s tem pomagala Nemčiji polniti njeno sklado, dočim angleško ljudstvo trpi vsled nemške blokade pomanjkanje in krvavi v napadih sitih nemških letalcev.

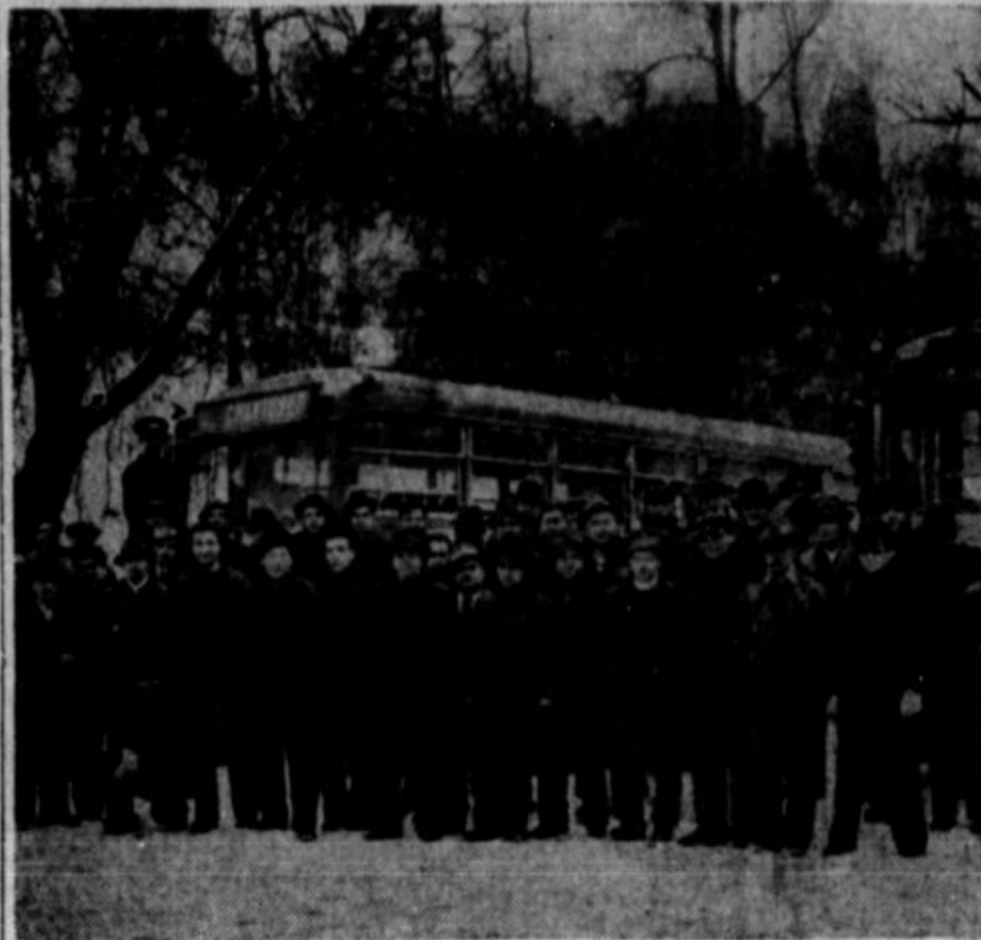
Vprašanje uspeha Hooverove akcije je torej odvisno od dobroteljnosti Anglije. Ako ne odneha, tedaj živila, ki jih želi kupiti Hoover in njegov odbor, ne morejo tja in podjarmljena ljudstva so izročena najhujšemu.

Poslanik Halifax pojasnuje

Hooverov odbor insistira, da njegov namen ni pomagati Nemčiji in škoditi Angliji, nego le omiliti bedo v okupiranih deželah. On trdi, da bo Angliji to v prid, kajti sestradani lju-

V nedeljo 2. marca
PRIREDITEV KLUBA ST. 1
v korist
PROLETARCA.
vršila se bo v dvorani SNPJ,
CHICAGO, ILL.

PRIJATELJSTVO V NESRECI

Nad 50 delavcev Otis Elevator Co. v Riverside, tik Clevelanda, se je javilo, da so pripravljene prispevati kri svojemu tovarišu Arthuru Hogue, ki je bil pobit v prometni nesreči. Poslan je bil v najbližjo bolnico — Barberton, O. Ti delavci, izmed katerih jih je nekaj na gornji sliki, so se pripravili, da so mu pripravljene pomagati, čim je prišla vest, da potrebuje dotok krvi, ki mu jo morajo drugi dati. Najli so si avtobusa na svoje stroške, oni ki imajo svoje avte, pa so se sami odpeljali, da mu ponudijo pomoč. Zdravniki seveda sprejmejo po preskušanju v takih slučajih le take, katerih kri soglašajo z onim, kateremu žele pomagati.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

V Bolgariji je vse pekarije prevzela v upravo vojaška oblast. Pravi, da zato, ker hoče skrbeti, da bo kruha zadosti za vse prebivalstvo. Ampak prebivalstvo ne verjame in demonstrira. Najbrže sumi, da je soldateska prevzela pekarije pod svojo komando v korist Hitlerjeve armade, ne pa v prid bolgarskega naroda.

Industrialni spori v Zed. država so vsi nadevani na rovaš delavcev, oziroma unij. Sidney Hillman pravi, da kar se delavcev tiče, ima v njih narodna obramba najboljšo in najzvečjše zaslobo. Ampak profitarski patrioti kontrolirajo propagandna sredstva. V svoji lakomnosti vale vsi krivdo za vse spore edino na delavce, četudi je jasno, da si jih delavci morejo najmanj privoščiti.

AFL ima s CIO oster boj. S svojega stališča pravi, da je upravičena storiti vse, kar more v borbi s svojimi tukmeči v CIO. Ampak kadar se pomisli, da v takih sporih trpi na izgubo mezd, ali v podaljšanju stavk, tisoče delavcev, ki si ne žele ničesar bolj kot solidarnost, ako sploh kaj mislijo, tedaj bi morali voditelji na obeh straneh misliti na koristi delavcev, namesto na svoje karijere.

Glad v Evropi je, kot poročajo, prizadejal najbolj agrikulturne dežele, med njimi Madžarsko, Finsko, Rumunijo in tudi Bolgarijo, poleg teh pa še veliko bolj one dežele, ki jih vlada Hitlerjeva okupacijska armada. Ba je izmed slednjih poleg Belgije najbolj prizadeta

Kumunja, ki mora sedaj življati nad pol milijona nemških vojakov. Epidemije se širijo, a Hitler zahteva od okupiranih dežel vse, kar mu morejo dati: živila, les, rude in vse drugo, kar imajo. Zato se je prošlo nedeljo Mussolini toliko pohvalil, češ, vsa Evropa je v Hitlerjevi in moji službi!

Draginja v Jugoslaviji je tolikšna, da je stopila vmes vlada v dekreti proti profiterjem. Vzrok draginje pa je, prvič, vojna, in drugič — to je glavni vzrok — prisilno iztirjevanje žita, mesa in drugih živil za Nemčijo. Jugoslovani vsled gladu demonstrirajo proti vladi in še marsičemu, toda glavnega krivca svoje nesreče — Hitlerja — ne smejo omeniti.

Italijanska armada šteje sedaj dva milijona mož, je rekel v svojem govoru minulo nedeljo Mussolini. "In jih bo imela kadar bo treba, več kot štiri milijone". — Njegov govor je bil namenjen v vzpodbudo Italijanom. Bržkone je z njim hotel okrepiti v navdušenju tudi samega sebe. Kajti poudarjal je, da se Italiji navzlic nepričakanih bati ničesar, kajti Nemčija postaja čedalje jačja in ji je zmaga neizogibna...

Mrs. Elizabeth Dilling je šla v Washington demonstrirati v imenu mater. Prišla je v svojem navdušenju zoper vojno v navzkrižje s policijo in bila oglašana v reakcionarnem tisku, da kaj. Mrs. Dilling slovi za najgorečnejšo nasprotnico komunistov. A v tem slučaju se

(Nadaljevanje na 4. strani.)

IZID VOLITEV V ODBORE J.S.Z. IN PROSVETNE MATICE OBJAVLJEN NA TRETJI STRANI V TEJ ŠTEVILKI

Novi odbor JSZ in P. M. bo imel prvo sejo 7. marca v SDC

Člani eksekutive in nadzornega odbora JSZ, ter odborniki Prosvetne matice, ki so bili izvoljeni na splošnem glasovanju, bodo imeli svojo prvo sejo v petek 7. marca v Slovenskem delavskem centru. Redne seje teh odborov se vrše vsak prvi petek v mesecu. Udeležo se jih člani iz Chicaga in okolice, vnanji člani pa le letne seje.

Slovenec v Chicagu in v bližnjih naselbinah obljublja klub št. 1 zanimiv spored

V nedeljo 2. marca bo klub št. 1 JSZ vpriporil v dvorani SNPJ v Chicagu dve šaloigri, nastopila bo sopranistka Angela Calugi, ki jo bo spremljala na glasovirju Mary Ovnova, nekaj pesmi zapoje tudi pevski zbor Sava, govornik pa bo Etbin Kristan.

Vstopnice so v predprodaji po 40c. Po skonciranju programa bo plesna zabava. Vsi prijatelji Proletarca in drugi vojakji so vabljeni na to prireditve.

Ivan Molek bo predaval v klubu št. 1 JSZ

V petek 28. februarja bo v klubu št. 1 JSZ, v SDC, predaval Ivan Molek o sodobnih problemih. Seja se prične ob 8. zvečer.

Na predavanje so dobrodošli tudi nečlani.

Cenzorji v norveških cerkvah

Ker so mnogi duhovniki na Norveškem "izrabljali cerkve" za rušenje zaupanja v Nemčijo in pravičnost njene vojne, je nemška okupacijska oblast v Oslo izdala odlok, da mora prisostvovati pridigam v norveških cerkvah nacijski cenzor. Njegova naloga je pridigarja ustaviti čim bi rekel kaj žaljivega ali "neresničnega" o Nemčiji.

Diesov odbor bo še preiskoval

Kongresnemu odboru za preiskovanje neameriških aktivnosti, kateremu načeljuje Martin Dies, je kongres odobril nadaljno vso \$150,000, kar bo zadostovalo za okrog 15 mesecev. Kongres je predlog za podaljšanje odsekovskega termina sprejel s 353 proti šestim glasovom.

NALOGE, KI NAS ČAKAJO, ZAHTEVAJO, DA SE JIH LOTIMO V VSEH OZIRIH. — VELIKO ZAMUJENEGA ČASA. — PRILOŽNOSTI ZA NAŠE DELO. — SUGESTIJE ZA RAZŠIRJENJE ODBORA PROSVETNE MATICE NA 7 ČLANOV

Piše FRANK ZAITZ

Tajništvo JSZ in Prosvetne matice objavlja v tej številki izid glasovanja v odbore JSZ in Prosvetne matice.

Je tak, kakršnega smo vsi pričakovali. Morda je le kaka ukana v ugibanju, toda vse se je izvršilo tako, kakor če bi to delo opravili že takoj na zboru julija lansko leto in si pripravili sedem mesecev časa za aktivnosti, namesto da smo viseli v stagnaciji in negotovosti.

Res je — zadostili smo demokraciji v najširšem smislu. Meni bi bilo to všeč kot vsakemu drugemu, ako se bi šlo zgolj za formo. A kadar se gre za biti in ne biti, se vprašam: Kaj je najboljše storiti v danem slučaju v prid gibanja, v kakršnega verujem, in s tem vred v prid demokracije?

Če se nam gre le za to, da probleme v svoji notranjosti čimbolj demokratično rešimo, tedaj je POČASNOST na mestu, kajti s tem bi zadovoljili vse in nato bi se SKUPNO znova lotili SKUPNEGA DELA.

Drugo vprašanje je: Kaj pa, če se proces ne vrši s tega vidika? Na primer, ako ne morem zmagati na en način, pa na drugi! In tudi ako na drugega ne, pa bom že na kak način škodoval tudi potem! Kajti dobre se taki ljudje tudi v delavskih vrstah.

JSZ je po številu šibka organizacija. Toda kar si je v času postanka ekonomske in politične krize v tej deželi ohranila, je še vedno vredna upoštevanja. To so ljudje, ki delajo v javnosti in tudi kaj pomenijo v nji. Osebnih koristi v našem pokretu ne more nihče pričakovati. Ako jih bi kaj bilo, bi MORALI IMETI "ČISTKE", namesto moledovati za člane. Zato toliko večje spoštovanje onim, ki so ostali v naših klubih tudi v sedanjem skrajno viharnem vremenu.

JSZ ni samo organizacija članov. Stotine, bržkone tisoče ljudi po deželi soglašajo z njenim delom in ji neposredno pomagajo — vsakdo kakor že more.

Se veliko večjo skupino prijateljev pa ima naše gibanje pod označbo Prosvetne matice. Ta ustanova je znana, ker ne deluje bombastično, ni nastala preko noči in izginila ob večeru, nego se razvija smotreno in stori s svojimi skromnimi močmi kolikor pač zmore in več kot to. To je vzrok, da se je vsa ta leta ohranila na površju.

Novi odbor JSZ čakajo nelahke naloge. Treba bo injekcij v naš pokret, treba bo med nami ustvariti več soglasnosti, kajti brez prave enotnosti je nemogoče uspešno delovati.

XII. redni zbor JSZ je sprejel program, za katerega se lahko ogreje vsakdo, komur je resnično za socializem. In tudi storil bo lahko — vsakdo s svojimi skromnimi močmi, na tem polju več, kakor pa, da se bi postavil na pedestal in zgolj kritiziral one, ki so pripravljene ostati na fronti.

Socialistično gibanje tu in po svetu se bo obnovilo. Kar se tiče JSZ, vemo, da pri nas ni treba kake obnove, ker smo si gibanje ohranili od početka do danes.

Ako smo pri tem naleteli na težkočo, na ovire in tudi na nevarnosti, so ti pojavi zgolj vnanji, ne pa toliko iz naših vrst. Nastali so vsled umetnih vplivov, ali pa pod pritiskom razmer, nad katerimi naše gibanje nima nikakršnih moči, da jim bi kljubovalo.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

V TEJ ŠTEVILKI—

Na tretji strani v tej številki smo pričeli probčevati povest "Krik iz Karlovske ulice". Je to tragedija človeka, ki mu je usoda zastavila vsak korak in mu zagrenila vsako minuto življenja.

Ali naj gladnim v Evropi, ki si jih je podjarmil Hitler, pomagamo z živili? Ali bi bila taka akcija zaeno pomoč Hitlerju? Članek o tem je na prvi strani v tej številki.

JSZ in Prosvetna matica prehajata v novo poglavje z novim odborom. Podatki o tem so na tretji strani, članek pa na prvi strani.

V kakšnem slučaju preti Zed. državam diktatura, oziroma fašizem? Članek o tem na 2. strani.

O naših aktivnostih navaja kratke beležke v tej številki Chas. Pogorelec. Tudi seznam naročnin, ki so jih dobili agitatorji, je v nji.

Poleg navedenega je v tej številki obilo drugega gradiva, ki je vredno, da ga ljudje čitajo. Na primer Komentarji na 4. strani in pa razni članki in dopisi.

Ko ta list prečitate, ponudite ga prijatelju, s priporočilom, da naj tudi on postane naročnik Proletarca.

Notranji boji v unijah vsled — "komunizma"!

V uniji učiteljev (American Federation of Teachers) traja že par let notranji boj med komunisti in njihovimi nasprotniki. Glavni odbor je v rokah protikomunistov, toda par lokalov v New Yorku in Philadelphiji, ki so izmed največjih, so pod vodstvom Browderjevih ljudi. Glavni odbor jih je nedavno izključil. Eden izmed izključenih v New Yorku ima 5.500 članov, in ostali črtani pa 5.500 do tisoč. Ta unija ima skupno 40.000 članov. Pridružena je k AFL. Notranji boj v nji je toliko usoden, da si je z njim ugonobila svojo kolektivno silo. Komunistični elementi snujejo svojo unijo in jo ponu-

jajo v sprejem CIO. V Chicagu je bila pod vodstvom Samuela Levina, ki je eden voditeljev ACWU, ustanovljena distriktna organizacija unij CIO. Glavni odbor jo je odobril. V svoji načelni izjavi pravi, da komunisti in fašisti ne morejo biti njeni člani in ne v njenemu odboru.

Toda Allen Glenn, predstavnik čikaškega lokala unije avt-nih delavcev, trdi, da je Sam Levin ustanovil distriktno organizacijo "nedemokratično". Zato je sklical proti nji zborovanje nasprotnih unij CIO. Tako je tu borba med njimi namesto za prospeh unij. Komunisti razgrajajo, a tudi na drugi

strani niso sami čisti nameni. Slični boj zaradi distriktno organizacije unij CIO se vrši v New Yorku, s to razliko, da jo tam kontrolirajo komunisti in njihni pristaši, v Chicagu pa njihovih nasprotniki.

V Detroitu se vrši boj med unijam CIO in AFL v tekmi za organiziranje delavcev v Fordovih tovarnah.

Reakcija se tega veseli in priliva olje na ogenj kjerkoli že more. Na primer, v Carteretu, N. J., je bil Neil Brant, direktor stavke United Electrical, Radio and Machine Workers unije, obtožen, da se je "pregrešil" proti zvezdnati zastavi. Obdolžitev pravi, da jo je polo-

žil na mizo in razbijal po nji s pestjo.

Ameriško unijsko gibanje je v silno nezdravem položaju. Ko bi mu bila solidarnost najbolj potrebna, je je najmanj v njemu.

Krivo je kajpada tudi socialistično gibanje, ker je zgrešilo svoj cilj na industrialnem polju in se gnjavi z rečmi, ki jih bi lahko prepustilo drugim. Delavci imajo interes na tem, da se ne zagrene svojega položaja, nego si ga izboljšajo. Unije so jim v ta namen glavno sredstvo, toda če se bodo med sabo prerekale in tekmovalle uničiti druga drugo, bodo edino delavci na škodi.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager: Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

Borba proti podpiranju Anglije vsled strahu pred - fašizmom

Senator Wheeler pravi, da želi zmago Angliji, da je sovražnik hitlerizma, da pa je absolutno zoper Rooseveltovo načrt, ker se z njim, če ga kongres sprejme, Zedinjene države — hočeš nočeš — umešajo v vojno in zagazijo v fašizem.

On je torej proti podpiranju Velike Britanije in Rooseveltove vnanje politike zato, ker noče — fašizma v Zedinjenih državah!

Slično trdi v borbi proti Rooseveltu in podpiranju Anglije senator Nye in več drugih članov kongresa. Dalje Norman Thomas, ki je pokazal baš v tej borbi več spretnosti kot pa v volilnih kampanjah socialistične stranke.

To, da nas zaplet v vojno zanese v neke vrste fašizem, je resnica. Tako je bilo tudi v času zadnje vojne. Demokracija je šla začasno k vragu, vzlic temu jo je bilo še vedno v obilici, v primeri s "politično svobodo", ki jo imajo sedaj in še pred sedanjo vojno totalitarne sile.

Starejši čitatelji Proletarca se spominjajo, da smo morali po uvedbi "Wilsonove diktature" predložiti vsak članek, ki se je politike ali vojne količjak tikal, poštnim cenzorjem v pregled v angleškem prevodu. Pod naslovom vsakega, ki so nam ga odobrili, je bilo njihovo uradno besedilo v angleščini. "True translation." To je trajalo mesec, delovski listi, kakor je ta, torej nimajo vzroka ogrevati se za ustvarjanje takega položaja, v kakršnem bo spet potreben "true translation" za vsak članek in ko nam spet ne bo mogoče dobiti v našem dvoran pod našim imenom.

Zakon, kadar se uveljavi v izjemnih razmerah, je silno strog in udari tudi tiste, ki niso krivi, ako se nahajajo po tolmachenju postav — "v slabi družbi".

Omenili smo že, da smo zapisani v justičnem oddelku za komuniste. Kako se je to dogodilo, ne vemo. Sitnosti radi tega še nismo imeli, a če nastanejo, se bomo morali otepati in dokazovati, kako in kaj.

V izjemnih razmerah, pa naj jih proglasi tak ali tak režim, je vedno in v vsakem slučaju najbolj udarjen delavski razred, posebno pa še delavski listi, kakor je naš. In pa organizacije, ki temelje na socialističnih načelih. Tudi unije itd.

Torej bi bila naša dolžnost iti zaen s komunistično stranko, s predsednikom ameriške trgovske komore, z generalom Woodom (predsednikom Sears, Roebuck & Co.), s Chas. Lindberghom, Henryjem Fordom in drugimi reaktorji, ki se derejo proti podpiranju Anglije, češ, da nas to vodi v — fašizem!

Zaen bi s tem morali podpirati taktiko Normana Thomasa, La Folletta, Wheelerja in drugih liberalcev, pacifistov in izolacionistov, ki pravijo, da če podpremo Anglijo v njenem boju s Hitlerjem, bomo privabili hitlerizem k svojemu lastnemu ognjišču. V vojni s fašizmom bomo uvedli fašizem v svoj vladni sistem, pravijo oni.

Vendar pa se nam pri tem poraja velik dvom. Kako je mogoče, da mislijo natančno tako, kakor oni, vsi odkriti ameriški fašisti? Vsi do enega soglašajo z njimi, da ne smemo v borbi zoper hitlerizem prispevati Angliji ničesar, razen morda resolucije in ji izražati simpatije v besedah, kakor na primer človeku, ki mu je smrt ugrabila ženo in otroke ter sedi vs str obo rakvah.

Mar se ameriške fašistične organizacije, in pa "samostojni" Hitlerjevi ter Mussolinijevi agenti v tej deželi bore proti Rooseveltu zato, ker so v strahu za ameriško demokracijo? Ali pa radi tega, ker nočejo, da bi pomagali sovražnikom hitlerizma? Poštenemu demokratu ni treba biti v zadregi za odgovor na to vprašanje.

Fašizem v Zed. državah ni za demokracijo, nego le zato, da jo uničijo in uvedejo sistem Hitlerjeve sorte.

Torej čemu pomagati "America First" odborom, Browderjevim skemam, apizarjem vseh vrst in kapitalistični reakciji v splošnem, če smo res nasprotniki fašizma?

Kajti če se gre zgolj zato, da se ne umešamo v vojno, to ni še nobeno jamstvo, da si ohranimo demokracijo kakršna je. Dejstvo je, da če zavladata nad svetom Hitler, dobimo fašizem tudi v Zed. države, in baš to je, kar ameriški fašisti hočejo doseči "brez vojne", apizarji pa jim v svoji zaslepljenosti pridno pomagajo.

Ako Anglija zmaga, to samo na sebi ne bo nikakoli garancija, da fašizem propade in da se v Zed. državah izognemo nevarnosti "totalitarnega" režima.

Vemo pa, da če Nemčija absolutno zmaga, bo to zaen zmagala fašizma tudi v Zed. državah.

Vojna je najčrnejša hudodelstvo, ki ga je sposobna storiti človekova natura. — Erasmus.

"American Guardian" grdi Anglijo bolj kakor pa nacijski listi. To dela pod krinko borbe za mir. Hitler ima pač vsake sorte zavezničke.

CENENO ISKANJE NOTORICNOSTI

Nedavno je bil iztiran siloma iz senata predstavnik American Youth kongresa Jack McMichael, ker je demonstriral proti Rooseveltovemu predlogu za podpiranje Anglije in "proti vojni". American Youth Congress je od komunistov kontrolirana ustanova. Kmalu zatem je prišla enako demonstrirati v zvezno zbornico Mrs. Elizabeth Dilling (v sredi na goraji sliki) pod firmo svoje organizacije, ki se proglasa za križarsko vojno mater za mir. Rabila je natančno enaka gesla, kakor komunisti, dasi je ona bila — in trdi da je še, njihova smrtna sovražnica. Ko je zaslovela po deželi vsled svoje knjige "The Red Network", v kateri je proglasila za komunista vsakega progresivca, se ji je javnost smejala. A pustolovska protidelavska dama je še vedno "vplivna" in si zna poiskati publiciteto. Zanimivo in značilno je v tem slučaju to, da ona, kot smrtna sovražnica rdečkarjev, deluje točno po "novi liniji" Browderjeve stranke, kakor še marsikdo, ki se javno proglasa za nasprotnika boljševizma in kolne Stalina. Tudi tole je interesantno: Ako gledate sliko v prejšnjem Proletarcu, kako je bil iztiran Jack McMichael in potem druge slične slike, se človek ne more otresti dvoma, da so to le gole pustolovščine takih ljudi, ki imajo zanje dovolj denarja in časa.

STRATEŠKI IN GOSPODARSKI POMEN ALBANIJE ZA ITALIJO

Albanija, v kateri divja od 28. oktobra lanske leto vojna med italijanskimi in grškimi četami — mali obalni kos zemlje na jugozapadni strani Balkanskega polotoka, s komaj 27.000 kv km površine in 1 milijon prebivalcev, je igral od nekdaj v zgodovini jugovzhodne Evrope veliko vlogo kot vrata na Jadran. V tej zapuščeni zemlji z nizkim kulturnim nivojem in civilizacijo, so prevladovali razni vplivi, ki so spretno izrabljali tradicionalna nasprotstva domačih plemen. Posebno Avstrija je hotela tukaj uveljaviti svoj vpliv z ozirom na izredno strateško važnost te obale za Jadran, tedaj ko se je začela razvijati njena trgovska, predvsem pa vojna mornarica, in ko je na zapadni strani Jadrana vstala zedinjena Italija. Jadran, brez svobodne vzhodne obale Otranta bi faksično pomenil blokiran zaliv, v katerem bi vsaka še tako močna mornarica izgubila svojo vrednost. V Versaillesu so ustvarili novo, neodvisno Alabanijo, ki pa praktično ni mogla živeti samostojno življenje radi njene slabe razvite gospodarske strukture, ter je bila že od vsega početka odvisna od tujega kapitala in s tem podvržena raznim političnim vplivom.

Ustanovljeno je bilo znano društvo "Svea" (Societa per lo sviluppo dell' Albania) za gospodarsko povzdigo dežele. S pomočjo teh ustanov so dobili Italijani v roke pravdo celokupnega albanškega gospodarstva. Italija je tedaj poslala v Albanijo tudi svoje strokovnjake kot svetovalce pri albanški vladi, ki so delali po direktivah Rima in so imeli kot taki pri vladi odločujoč vpliv. S temi ukrepi je faksično pričelo mirno prodiranje apeninske veselice na vzhodno obalo Jadrana. Z raznimi posojili, ki so do 1. 1936 dosegli okrog 280 milj. zlatih frankov in s katerih uporabo je faksično upravljala Italija, je leta dobila skoro vse koncesije za gospodarsko izkoriščanje dežele, predvsem v poljedelstvu in gozdni industriji, za izkoriščanje vodnih sil, rudnikov nafte in bakra. V svoje roke je dobila edino tvornico piva in cementa ter opeke. Posojila pa so bila uporabljena tudi za melioracijo obsežnih zemljišč, za gradbo mostov in cest, gradnjo javnih zgradb in za vojsko, predvsem pa je posvetila skrb izgradnji lepe luke v Draču. Z italijanskim posojilom je bila osnovana tudi alb. agrarna banka.

Po proglasitvi carinske in personalne unije leta 1939 je Italija v svoji težavni borbi za gospodarsko avtarhijo države

AGITATORJI NA DELU

Vse naročnine, ki jih pošljejo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so štete na bazi polletnih naročin. Namreč agitator, ki pošlje eno celoletno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

- Martin Judnich, Waukegan, Ill. 21
Anton Zornik, Hermine, Pa. 16 1/2
Mary Mihelčić, Milwaukee, Wis. 15
Aut. Jankovich, Cleveland, O. 12
Chas. Pogorelec, Chicago, Ill. 12
John Zornik, Detroit, Mich. 11
Louis Barborich, Milwaukee, Wis. 10
Frank Cvetan, Tire Hill, Pa. 10
Jennie Dagarin, Cleveland, O. 9
John Jereb, Rock Springs, Wyo. 4
John Terceji, Strabans, Pa. 4
Anton Šulnar, Arma, Kansas 4
Anton Blasič, Fontana, Calif. 4
Max Martz, Buhl, Min. 4
Luka Groser, Chicago, Ill. 2
Joseph Snoy, Bridgeport, O. 2
Frances Perushak, Ely, Minn. 2
Joseph Ovea, Springfield, Ill. 2
Martin Bajc, Meadowlands, Pa. 2
Katie Junko, Detroit, Mich. 2
Frank Podboy, Parkhill, Pa. 2
Mike Kopack, Barborton, O. 2
John Plachter, Detroit, Mich. 2
John Marolt, W. Mineral, Kans. 2
Anton Gorez, Springfield, Ill. 1
John Sukle, Crested Butte, Colo. 1
Bartol Yerant, W. Alliquippa, Pa. 1
John Terceji, Ely, Minn. 1

Skupaj v tem izkazu (4 tedne, od 25. jan. do 22. feb.) 160 1/2 naročin. Prejšnji izkaz (4 tedne) 145 1/2 naročin.

posvetila posebno pozornost rudnemu bogastvu Albanije, ker sama važnih surovin, predvsem za težko industrijo, nima. V svrhu geoloških raziskovanj dežele je Italija osnovala društvo "Feralba", ki sodeluje z rudarskim društvom "Ami". Že dosedanja raziskovanja so dala zelo zadovoljive rezultate, kar dokazuje tudi intenzivno delo strokovnjakov, da državi pripomorejo čim prej in do čim več surovin, da bi se olajšala osamosvojitve. V Albaniji so do sedaj, po prizadevanju navedenega društva, najdena bogata železča železne rude, ki se cenijo nič manj kot na 20 milj. ton. Pri Ohriskem jezeru so odkrili hematit brez žvepla, ki vsebuje do 60 odst. železa. Radi teh ležišč je vlada v Rimu zasnovala načrt za zgraditev topilnice v tem kraju in moderne ceste, ki bi vezala rudnik z Dračem, da se bi transport železa v Italijo čim prej omogočil. Raziskovalci so naleleti tudi na kromovo rudo, ki vsebuje približno 50 odst. te kovine. Bogastvo rude se ceni na 500-900 ton. Vgo to proizvajajo organizira rud. društvo "Ami". V severnem delu Albanije so odkrili tudi bogata železča pirita, ki vsebuje od 2 do 10 odst. bakra ter ga cenijo na 5 milj. ton. Ta rudnik izkorišča družba Montecatini. Bitumena je v Albaniji toliko, da lahko krije Italija z njim vso domačo potrebo; proizvaja se ga približno 90.000 ton letno, od tega se 70.000 ton izkorišča za proizvodnjo bencina.

Po okupiranju Albanije je šla Italija še intenzivnejše na delo za izsušitev velikih močvirij. Ko bodo ta dela dovršena namerava društvo "Snia Viscoza" tam zgraditi veliko tvornico veluloze za letno kapaciteto 200.000 met. centov. Za svoje delo bo izkoriščala albanški les. Poleg tega namerava Italija po izršenih melioracijah v Albaniji zgraditi več tovarn sladkorja in električnih central za čimvečjo razširitev industrije. Pri vseh teh delih in načrtih jo ovira samo pomanjkanje premoga, ki ga bo morala uvažati iz inozemstva za tako razširjen delokrog svoje industrije in kar bo efekt vseh pridobitev v precejšnji meri zmanjšalo.

Kakor iz prednjega razvidno je tudi v ekonomskem oziru, Albanija za Italijo velikega pomena, ker upa z novimi rudniki, predvsem železa, zmanjšati pomanjkanje domačih surovin in poživljena ter v neki meri osamosvojenja industrija, z melioracijo zemljišč pa bi omogočila pojačanje poljedelske proizvodnje in kolonizacije večje števila delavcev iz Italije.

V teh njenih namenih za gospodarski podvig Albanije jo zelo ovira sedanja vojna z Anglijo, ki se za italijanski imperij nevarno razvija; še bolj pa so italijanske gospodarske ambicije v Albaniji prizadete vsled izjalovljenega načrta za okupiranje Grčije. Kajti Italija se mora boriti z Grki v Albaniji, torej na svojem teritoriju, katerega so grške čete že precejšen kos okupirale. Kaj bo z bodočnostjo Albanije, odvsi od izida sedanjega konflikta. Ako Italija ne zmaga, si tudi Albanije ne bo mogla ohraniti.

Kriza Bolgarije

Vsled nevarnosti nemške okupacije in vojne je ljudstvo v Bolgariji hitelo v trgovine, da si nakupi potrebščin, dokler se še dobe. Naval na nekatere trgovine, na primer na prodajalne obuvav v Sofiji, je bil tolikšen, da je zalog kmalu zmanjka. Oblast je 14. februarja izdala odlok, da se naj prodajalne začasno zapro, dokler ne bodo pripravljene nove regulacije.

Slika bede v Evropi

Bivši predsednik Hoover je v svojem govoru po radijskem omrežju dne 17. februarja navajal, da je v Evropi po 17 mesecih sedanje vojne 100 milijonov ljudi več v bedi, kakor pa jih je bilo v prejšnji vojni po treh letih. On načeljuje gibanju za živilsko pomoč bednim podjarmljenim narodom v Evropi.

Na zabavah, sejah in drugih priložnostih se spomnite tiskovnega sklada Proletarca.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral Charles Pogorelec

Martin Judnich iz Waukegana, Ill., naš stari agilni "Jimmy Higgins", je poslal nadaljnjih 15 naročin.

Pa naši v Detroitu so tudi agilni. Kathy Junko je poslala dve naročnini, Janko Zornik 5, dočim je Peter Benedict poslal še nekaj novece na račun oglasa v koledarju, John Plachter iz Dearborna pa je poslal 2 naročnini.

V Chicagu zadnjih par tednov ni bilo kaj posebnega, le upravnik je dobil 6 naročin. Obeta pa se nam dober dan prihodno nedeljo, ko bomo imeli Proletarčev dan z bogatim programom v dvorani SNPJ, za katerega, kot je razvidno, vlada veliko zanimanje. Tudi vstopnice gredo dobro v promet. Ako hočete imeti par ur resničnega užitka za barih 40 ali 50 centov, posetite to priredbo v nedeljo, ne bo vam žal! Zraven pa boste pomagali listu, ki se že nad 35 let neustrašeno bori za delavske pravice. Pokažite, da upoštevate njegove napore s tem, da se udeležite njegove priredbe prihodno nedeljo. To velja tudi za naročnike in somišljenike iz bližnjih naselbin. Vsi dobro došli!

Andrew Vidrich iz Johnstowna, Pa., je poslal novece za oglase v koledarju, provizijo pa je poklonil v tiskovni fond. — John Langerhock je poslal dve naročnini.

Tone Šulnar, Arma, Kans., je to pot zastopan s 4 naročninami.

Anton Blasič iz daljne Californije je poslal 4 naročnine. Pristopil je tudi v JSZ kot član at large.

Edward Tomsich, Walsenburg, Colo., se je oglašil v uradu ter izročil \$6.55 v tiskovni sklad, ki jih je zbral tam med prijatelji Proletarca, ebenem pa plačal letno članarino kot posamezen član JSZ.

Tone Jankovich, naš večni popotnik iz metropole (Clevelanda) je poslal 12 naročin, Jennie Dagarinova pa 3, oba z ljububo, da se v kratkem spet oglašita.

Tone Zornik iz zapadne Pensylvanije pravi, da je bil zadnje čase precej zaposlen z društvenimi zadevami, zato ni mogel kaj prida storiti za list. Poslal je 7 naročin.

Maks Martz v severni Minnesoti je še zmerom v prvih vrstah. Zadnje čase ga je nekoliko potipala bolezen. Pa še jo je kmalu odkrižal ter šel spet na agitacijo. Poslal je 4 naročnine z obljubo, da se še oglašil. Ker Maks poznamo, da kar obljubi tudi stori, nimamo strahu, da bi ne izpolnil obljube.

Louis Barborich, naš novi zastopnik v Milwaukeeju in West Allisu, Wis., se je oprijel agitacije z vso vnamo. Poslal je za začetek 10 naročin, med njimi nekaj novih; tudi za oglase v Majske Glas pravi, da se bo potrudil kar največ bo mogel.

Frank Podboy, naš stari znavec iz Parkhilla, Pa., je naročil znakme za klub št. 5 JSZ, zraven pa še priložil 2 naročnini.

Mary in John Fradel, Latrobe, Pa., sta obnovila članarino kot člana at large v JSZ in zraven prispevala 90c v tiskovni sklad.

Anton Udovitch, La Salle, Ill., je bil nedavno malo okrog na agitaciji in rezultat — 3 naročnine. Pravi, da v kratkem obišče še ostale naročnike.

John Kosin in John Bogatay, Girard, O., sta poslala prvi dve, drugi eno naročnino ter naročil za Adamičovo knjigo From Many Lands.

John Marolt, West Mineral, Kans., je poslal dve novi naročnini. Pravi, da ga zadnje čase nadleguje bolezen, toda se ji vztrajno upira in ker vemo, da je že marsikatero nepriliko odgnal od sebe, smo gotovi, da bo i to. To mu iz srca želimo kot našemu, poleg John Jereba iz Rock Springsa, Wyo., najstarejšemu zastopniku Proletarca. Torej še na mnoga leta oba naša dolgoletna in vztrajna zastopnika!

Clarendon Hills, Ill. Malo pred zaključkomte kolone se je oglašil v uradu Joško Oven, stari znavec v našem pogretu in izročil 4 naročnine.

Nedavno se je vršila pri Paulu Bergerju prijetna zabava v počast zunanjim odbornikom SNPJ, ki so se mudili tu na gl. polletni seji. Bili smo vsi veselo razpoloženi, pa tudi na Proletarca nismo pozabili. Andrew Vidrich je šel okrog s poljo in rezultat je bil \$13.60 podpore listu.

Klub št. 1 JSZ, CHICAGO, ILL.

VARIJETNI SPORED V NEDELJO 2. MARCA 1941

V DVORANI SNPJ, 2657 S. LAWNDALE AVE. PRICETEK OB 3. POPOLDNE.

V posredovalnici za služkinje

(Burka v enem dejanju. Vrsti se v podeželskem mestu. Prosto po E. Klavzarju.)

OSEBE:

- Terezija Pelka, lastnica posredovalnice ANGELA ZAITZ
Fanny Sirk, služkinja gizdalinka MARYA OMAHEN
Gendra Čížek, sobarica in vratarjeva žena ANNA POGORELELC
Averlija Stelbin, žena bogatega podjetnika LOUISE HARMOND
Klara Medolina, učiteljica petja in na klavir ALICE ARTACH
Urula Cesarik, frizerka FRANCES RAK
Lena Dremelj, kandidatinja za služkinjo FRANCES VRECEK

- 2. ANGELA CALUGI, sopranistka
a) "One Fine Day" (From Opera "Madam Butterfly", G. Puccini)
b) "You Are Free" (From Apple Blossoms, Fritz Kreisler)
c) "Maria Elena" (L. Barcelata)
Spremlja na klavirju MARY OVEN

- 3. ETBIN KRISTAN (Grand Haven, Mich., urednik Cankarjevega glasnika. Predmet: "Sret, kakršn je, in kakršn se lahko postane"

- 4. "RISEN FROM THE RANKS" (One-Act Comedy)

CHARACTERS:

- Oswald Sapp JACK GROSER
Gwendolyn Millionbucks MARYA OMAHEN
Mr. Millionbucks OSCAR GODINA
Bill Hale JOSEPH DRASLER

- 5. Pevski zbor SAVA.
Pevovodja Jacob Muha. Pianistka Mary Muha

Po programu plesna zabava. Igra Pucljev orkester.

VSTOPNICE: V predprodaji 40c, pri blagajni 50c.

PREBITEK NAMENJEN V KORIST PROLETARCA.

Willkie v senci svojih 22 milijonov glasov

Wendell Willkie je bil prejšnji mesec v Angliji sprejet bolj navdušeno kot pa bi mogel biti katerikoli osebni Rooseveltov odposlanec...

Ujem, toda Klinarica je pri vsej nerodni debelosti, kakor ponavadi tudi to pot prehitela stavega.

Vrata so se odprla na stečaj in na pragu je stala teta Marijana v podvihanem krilu, da se je videlo njeno rdeče spodnje krilo. Roke je imela blatne do kolen...

V ozki Krakovski ulici, ki so jo na obeh straneh obdajale prtilične branjevske bajte in ogromni zeljnati vrtovi, pa se je nečesa domislil. Potegnil je iz žepa zavojček denarja...

Ko je prestopil prag nizke veže, je bil v kuhinji. Ze na pragu je obstal in se z gnusom ozrl v stran, da ne bi videl matere, kako strastno in požrešno, kar z rokami, je mastno svinjsko meso...

(Dalje prihodnjič.)

Zelezni rudniki noč in dan v obratu

Ely, Minn.—Sedanji svetovni položaj in pa pripravlanje na obrambo ima za posledico, da tukajšnji rudniki obratujejo vsak dan-podnevno in ponoči, ob sobotah in nedeljah.

Ker pozimi jezerski promet stoji, izmetavajo skopano rudo na vrhu, da izgledajo njeni hribovi že kot šmarne gora, ali pa Svete Višarje.

Te rdeče gore bodo izginile do prihodnjega novembra. Čim se staja led na jezerima Superior in Michigan, se prične iz pristanišča Duluth in Two Harbor ladijski promet v plavže na vzhod in osrednji zapad.

Rudarji pravijo, da če nastane vojna, bo še boljše — še več dela in še več nadur...

Pred leti so imeli tukajšnji rudarji velike boje zaradi uniženja. Sedaj je priznana (CIO) in delavci so zadovoljni z njo.

Zaradi uniženja se torej ni treba nikomur bati, da bo odpuščen. S temi vrsticami ne mislim nikogar vabiti sem. Kajti brezposelnih je še mnogo.

Iz Wyominga

Kemmerer, Wyo.—Podpiral sem predlog "big" Tonyja v Oaklandu, Calif., namreč da naj vsakdo prispeva kolikor more ali hoče v tiskovni sklad Proletarca...

Delavske razmere v našem premogovnem revirju niso nič kaj povoljne. Delamo le bolj po malem, ne vemo pa nič gotovega, kaj nam prinese jutranji dan.

Časi so resni in priporočam, da naj vsakdo pazi, kaj govori. Lahko se pripeti vsakemu neopreznemu, kot se je nekemu moje znanecu (ime zamolčim).

Proletarcu boste največ koristili, ako mu pridobite v tem letu vsaj enega novega naročnika vsaki.

Podatki o izidu glasovanja v odbore JSZ in Prosvetne matice

Poroča tajnik CHARLES POGORELEC

Z 10. februarjem 1941 je bilo končano glasovanje v odboru JSZ in Prosvetne matice. Številke oddanih glasov posameznih klubov so na tej strani v posebni tabeli.

Table with 2 columns: Candidate Name and Number of Votes. Includes names like ARTACH ALICE, JOSEPH DRASLER, etc.

Izvoljeni so: Joseph Drasler, Filip Godina, Kristina Turpin, Fred A. Vider in Frank Zaitz.

KANDIDATJE V SIRSII ODBOR EKSEKUTIVE (izven Chicaga)

Table with 2 columns: Candidate Name and Number of Votes. Includes names like AIDICH LOUIS, BENEDICT PETER, etc.

Izvoljeni so: Peter Benedict, Detroit, Mich., Anton Jankovlar, Cleveland, O., Milan Medvešek, Cleveland, O., Anton Shular, Arma, Kansas, in John Terčelj, Strabane, Pa.

KANDIDATJE V NADZORNI ODBOR JSZ

Table with 2 columns: Candidate Name and Number of Votes. Includes names like SODNIK FRANK, TAUCHAR FRANK S., etc.

Izvoljeni so: Frank S. Tauchar, Angela Zaitz in Anton Zaitz.

KANDIDATJE V PROSVETNI ODBOR (Chicago)

Table with 2 columns: Candidate Name and Number of Votes. Includes names like MOLEK IVAN, OVEN JOSEPH, etc.

Ker niso imeli protikandidatov, so izvoljeni vsi trije.

KANDIDATJE V PROSVETNI ODBOR (izven Chicaga)

Table with 2 columns: Candidate Name and Number of Votes. Includes names like BERLIZG JOHN, CESEN FRANK, etc.

Izvoljena sta: Ivan Jontez in Etbin Kristan.

GLAVNI TAJNIK JSZ IN PM.

Za mesto glavnega tajnika JSZ, ki je obenem tajnik Prosvetne matice, je bil nominiran sedanji tajnik Charles Pogorelec.

Glasovanja se je udeležilo 15 klubov in 12 članov at large. Skupno število oddanih glasov je bilo 240 ali nad 61% njenega članstva.

O izidu glasovanja nista poslala poročila dva kluba, in sicer št. 5 Conemaugh, Pa., in št. 10 v Forest Cityju, Pa.

TAJNISTVO JSZ.

Dobiček za radio postaje je izguba za tisk

Od vsakega dolarja, ki je bil 1929 izdan za oglašanje, so dobile radio družbe 2c, ostalih 98c pa večinoma tiskarne in časopisi.

Društvene razmere so pri nas "po starem" in tudi drugače ni nič posebnega v teh krajih.

John Teran.

Draginja v Angliji

Vsled nemškega potapljanja angleških tovornih parnikov je nastalo na angleških otokih pomanjkanje hrane, in posledica tega je naraščanje draginje.

Pomoč Nemčiji

Iz rekordov državnega oddelka zvezne vlade je razvidno, da je Nemčija dobila v letu 1940 iz Zed. držav nad milijon dolarjev v gotovini.

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Advertisement for Slovenian and English books, including contact information for Največja slovenska knjigarna v Zed. državah.

JONTES GELC:

KRIK V KRAKOVSKI ULICI

(POVEST IZ LJUBLJANSKEGA PREDMESTJA)

Blagajnik Joža Klinar je hitel iz pisarne domov h kosilu. Napihnjena in debela lica so bila kakor lica angelčev, ki jih je ob zadnjih počitnicah slikal v vaški cerkvi. Poznalo se mu je, da je jezen. Tako je bilo tudi v resnici in le z muko se je zadrževal, da ni vrgele po cesti aktovke, v kateri je nosil svojo, morda že šestdeseto plačo.

do te časti, tega se še sam ni zavedal. Najprej ga je poposil eden kolega, nato drugi in končno so ga zagnili z delom. Spočetka je mislil, da bo zraven študiral filozofijo ali jus. To je bilo zdaj nemogoče. Od časa do časa si je ukradel toliko časa, da se je poigraval z barvami. Napravil je akvarelček, ali pa kakšno malo olje. To je bilo edino, kar mu je ostalo od visokoletnih idej.

imela tako prijetno sobico z malim, lesenim hodnikom. Ta je bil zasenčen od mogočne brajde. Na tem hodniku in v tej sobici se je počutil dobro, tukaj je lahko sanjaril o slikarstvu in nič ga ni motilo. Njegova Marija se je molče sklanjala nad balo in vezla. Bila je molčeča. Če pa je kaj govorila, je itak vedel kaj govori, četudi ji ni v mislih sledil. Govorila je kako bosta prihranila za balo; kako bo čudovita njena bala; kakšne srajčke in kapice in jopice bo napravila za malega, ki ga tako težko pričakuje.

PREGLED SPLOŠNEGA GLASOVANJA V ODBORE J. S. Z.

Large table showing election results for various clubs and districts, including columns for club name, location, and number of votes.

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

"Ameriška Domovina" pravi: "Jugoslovanski generalni štab se ne bo podal Hitlerju". How do you know? Kaj pa, če se je že?

Maksim Litvinov je storil v kredit Sovjetske Unije v njeni vnanji politiki več kot kdorkoli drugi izmed njenih diplomatov. Razkrinkaval je hinavstvo in križkraštvo angleške in francoske diplomacije in propagiral borbo proti "agresorjem". V ligi narodov, kadar je nastopil v njeni zbornici v Genevi (Svica), so ga poslušali pozorneje kot kogarkoli. Pa se je dogodilo, da se je Jožef Stalin odločil za "novo-linijo" in Litvinov se je moral umakniti z mesta, na katerem je navdušil zase in njegovo deželo celo predsednika Zedinjenih držav. Ta Maksim Litvinov je bil vsled "nove linije" potisnjen mahoma v ozadje in v najnovejši "čistki" tudi vržen iz centralnega odbora ruske komunistične stranke. Kratka vest v sovjetskih časopisih, ki jo je narekovala vladna cenzura, pravi, da je bil odstavljen, ker ni bil "zmožen" izpolnjevati naloge... Ampak na njegovo mesto je bil izvoljen človek, ki je sposoben "izpolnjevati svoje dolžnosti"; njegovo ime je V. G. Dekazov. In njegova služba? On je sovjetski poslanec v Berlinu. Litvinov je bil v borbi zoper Berlin. Dekazov so deluje z Berlinom.

Jugoslavija si je v svetovni javnosti dobila vsled svojega vztrajanja za neodvisnost priložno ugleda, da si je bil skeptičen. In po pravici, kajti politika, ki jo uganja Beograd, je dvorzna. Hitler je z njo dosel, kar je nameraval. Jugoslavija si je ekonomsko in politično podvrnil brez vojne.

V Wisconsinu je neki poslanec predlagal legislaturni zakon, ki bi prepovedal komunistično in vsako drugo stranko, ki je v službi tujih režimov in izpodkopava interese te dežele. Wisconsin je ena izmed držav, kjer so se smeli komunisti v vsakem ozirju najsvobodnejše gibati. Sicer le v Milwaukeeju in Madisonu, kajti po ostalih državah so neznaani in brez vpliva. Omenjena predloga je značilna zato, ker kot je Wisconsin svoječasno slovel vsled svoje progresivnosti, sedaj svoji vsled svoje naglice pri sprejemanju postav za oviranje napredka. Kajpada, komunisti reakciji pomagajo, ker so voda na njen mlin.

Berlin se je ukani! In še kako! Ko je nemški propagandni

minister oznanil, da naj mu Američani svetujejo, kakšne programe žele poslušati iz Nemčije, in da naj mu nasvete pošljejo v radiobrzozvajnih na stroške nemške vlade, je nastal na to vabilo tak naval, da je bilo treba uposliti na radio-brzozvajnih postajah tu, ki so "nasvete" oddajale, izredne moči, in tam pa pri sprejemnih postajah. Tisoče in tisoče "nasvetov" je bilo že tu zavrnjenih, ker so bili "vulgarni", "provokativni" ali pa kako drugače "neotesani". Večina onih, ki so bili tu odobreni in odposlani, vsebujejo v glavnem nasvet, da bo najzanimivejši radio program iz Nemčije šele tisti, ki bo opisoval Hitlerjev pogreb. Torej naj se tam žurijo, da ga čimprej izvrše, ako hočejo ustreči Američanom, pravijo brzozvajni nasveti. Dobro, vse dobro! Ni pa pametno želeči pogreb Hitlerju, pri tem pa pozabiti, da dokler ostanejo razmere kot so, stopi na njegovo mesto kak drug Hitler.

New York World Telegram je pred tedni poročal, da bo "Medical and Surgical Supply Committee of America" poslal v Grčijo poleg raznih drugih zdravil tudi 225.000 "aspirin tablets". Zelo priporočam, da jih pošljejo škatlo ali dve možu, ki trpi na groznem glavobolu v Rimu. On jih namreč bolj potrebuje kakor Grki. Njegov naslov je Palača Venezia, Rim, Italija.—John Chamazar, Chicago.

Clevelandski "Nazaj" uganja predpustne šemarije, da kaj! Priznati pa mu je treba, da na malom prostoru, ki ga ima, nakupiči potvorb, zavajanj in laži, da mu gre vsaj v tem oziru vse priznanje. "Apiz" v prid Hitlerja, da kaj! — J. P.

Milan Medvešek pravi, da so bile omembe Franka Zajca glede naše procedure za reorganiziranje JSZ neupravičene. Namreč, da se je v referendumu zadovoljilo vse in sedaj lahko vsi skupno delujemo z večino. Tako bi med demokratičnimi socialisti tudi moralo biti. Ampak je že tako, da tudi v demokraciji nismo vsi demokracijski, čeprav jo vsi od kraja poudarjamo. Vseeno, Milan je dobro svetoval in nič ne bo škodilo, nego le v korist, če bo res tako, kakor on misli.—c.

Slovensko Primorje je v jugoslovanskih uradnih krogih čisto pozabljeno. Nekaj časa ga je reševal "Naprej" v Pittsburghu, dokler je namreč bil še "antifašističen" list. A od

ZANIMIVA ZASLIŠAVANJA

Ko so se vršila pred kongresnim odsekom za vnanje zadeve in nato pred enakim senatnim odsekom zaslišavanja o Rooseveltovem načrtu za podpiranje Anglije, jih je hotelo poslušati tisoče ljudi, a prostora je bilo le za kakih tri sto. Le tisti, ki imajo dovolj vpliva, so si dobili dovoljenje za vstop, drugi pa so se dremjali po hodnikih in zunaj. Ko je bil zaslišan Chas. Lindbergh, se je kar trlo ljudi, največji naval pa je bil, ko je bil pred senat pozvan Wendell Willkie. Gornja slika predstavlja del skupine v sobi senatnega odseka za vnanje zadeve.

kar je moral pograbit za "novo linijo", je prisiljen pisati le proti "imperialistični" vojni, namreč zoper — Anglijo. Hitler in Musolini pa sta OK. Vzlic temu izdajstvu bivših "antifašistov" pride čas, ko fašizem pade in z njim vred tudi dvo- rezneži, ki so danes "antifašisti", že jutri pa se spremene v "profašiste". — J. P.

"Ameriška Domovina" pravi, da je komunistična propaganda samo med nami. (Opredeljen naprednim slovenskim delavstvom.) V naših vrstah je ni, pravi. Kako je pa prišlo do tega, da je slovenski katoliški župnik in več gl. odbornikov katoliške jednote šlo na "limanice" slovenskega dneva, kate-rega so aranžirali komunisti v juliju 1938? — (Iz uredniškega članka v Prosveti dne 21. februarja.) Saj res, kaj se je neki zgodilo z "enotno-fronto" Spolarjev-Arhov-Zupanov-Rev. Kebečev-Rev. Trunkov-Witkovičev in drugih, ki je goreda navdušenja za "slovenske" dneve? (v Penni, dasi ni bilo v njih nič slovenskega, razen de-žja, ki pa je "mednarodna" stvar.)

Robotnik Poljski je edini list v Zed. državah, ki izhaja s socialističnim znakom. V sredi svojega naslova ima namreč stari emblem ameriške socialistične stranke in na vrhu naslova pa geslo, Proletarci vseh de-žel, združite se! (Proletarjusze wszystkich krajow, laezcie sie.) Ampak Robotnik Poljski že dolgo dolgo ni v soc. stranki. Kajti poljski socialisti v Ameriki čutijo s poljskimi delavci in kmety tam čez, pa so vsled tega za politiko mednarodne solidarnosti proletarijata, namesto za "krščanski" pacifizem in izolacijo.

"Zakaj sosed čita protiverski list?" Tako vprašuje in nato odgovarja Amerikanski Slove-nc v člančiču v okvirju na prv strani. Čita ga, ker je kato-ličan premalo agresiven, pravi on. Kaj pa, če bi mi zastavili enako vprašanje naprednjaku? Ne, mi nismo "totalitari"! Mi želimo, da ljudje poslušajo vse zvočve, da potem lahko mislijo s svojo glavo in sodijo po svojem razumu. Le "totalitarne" sile hočejo, da ljudje nič ne mislijo in čitajo edino en evangelij.

Grozno! Kaj? Tole: "Iz Trobovelj vidim sliko: ... umrla, mlada, 17-letna mati zaradi posledic umetnega splava... Njen mož si je v obupu sam končal življenje..." Tako citira te stvar reverend Trunk in pravi, da zajema to poročilo "iz socialističnih krogov". Nato ugotavlja: "Kdor vidi med vrstami, bo zazrl naravnost strahovito sliko." — Je res, a res je tudi, da gleda Rev. Trunk med vrstice s križkrajnimi očmi in vsled tega med njimi napačno bere.

Vatro Grill je bil pred par leti v seznamu sopotnikov pri

Radničkom Glasniku v Pitts- burghu zelo dobro zapisan. A končno je bilo njegovega "apizarstva" komunističnim linijam (namreč Browderjevi stranki) vendarle konec, kar je v priznanje Grillu, pa čeprav se Na- prej in Radnički Glasnik nanj togotita, kakor da se svet po- dira.—J. P.

"Napredek" z dne 19. febru- arja piše pod naslovom "Kako komunisti v Veliki Britaniji na- peljujejo vodo na Hitlerjev mlin" vse drugače kot pa je pi- sal v početku Hitlerjevega-Stal- linovega pakta in še dolgo po- zneje. Njegova sedanja izvaja- nja so dobra, res odkrita, v prid demokracije in pravega mira, toda komunistom, nam- reč "uradnim", niso prav nič všeč.

"Nezavisna Hrvatska Drža- va" (hrvatski tednik v Pitts- burghu) poroča, da je nakolek- tala za "osvoboditev" Hrvatske (namreč za obstoj svojega li- sta) že blizu tri tisoč dolarjev. Ako se pomisli, da so dali Hr- vati za vzdrževanje svojih slo- venskih ("komunističnih") li- stov mnogo tisočakov, ni prav nič čudno, da dajo nekaj tudi za svojo "nezavisno" državo. — A. P.

Poročajo, da so se v Abesini- ji naselili tik po italijanski oku- paciji Sellašijevega cesarstva tudi mnogi Slovenci in Hrvati iz Primorja, v upanju, da jim bo boljše pod Mussolinijem v novem cesarstvu, kakor pa pod njim na Primorskem. Pa so se v svojih nadah tudi tu ukanih in apelirajo na Anglijo, da naj jih šteti, da jih Etiopci ne bodo imeli za Italijane in jih poklali vse od kraja.

Glasilo KSKJ se vzrujava, ker jugoslovanska vlada hoče od Jugoslovanov v Ameriki, ki so vojaške starosti, da se ji ja- vijo in izvrše "svojo dolžnost". Zanimivo je, da je isto glasilo v isti številki priobčilo tak apel, nad katerim se na drugem mestu zgraža. Vsaka vrstica, ki kliče jugoslovanske može in fante — v starem kraju, ali pa tu rojene — da naj se javijo na vojaški nabor, je potrata pro- stora. Naj torej Ivan Zupan to resnico upošteva in na tisto me- sto rajše napiše kako pesmico. — J. P.

"Prosveta" z dne 19. feb. pi- še: "Bila je (na seji gl. odbo- ra) spet daljša debata glede Prosvete in večina glavnega od- bora je izrazila mnenje, da bi bilo bolje, če bi se Prosveta v člankih in dopisih bolj ozirala na naše domače zadeve in manj na svetovno politiko." — Bili so časi, na primer ob ustanovitvi Prosvete in še dolgo pozneje, ko so se okrog nje zbirali agit- atorji in čitatelji socialistične misli. To je minilo. Vsakdo za- hteva v nji svoj del prostora in vsakdo se sklicuje, da ima v nji svoj del lastninske pravice. Na- loga urednika Prosvete v teh okoliščinah ni lahka, a jo — u- poštevujoč težave — spretno rešuje. — K. T.

JHPD imelo uspešen občni zbor

Chicago. — Zadržno soboto se je v Slov. del. centru vršil občni zbor Jugoslovanskega hranilnega in posojilnega dru- stva, ki je bil eden najmirnej- ših v njegovi zgodovini. Tajnik Donald J. Lotrich je podal ob- širno poročilo o finančah in drugem poslovanju tega dru- stva.

Ako se pomisli, da je bila ta naša gospodarska zadruga par let po postanku minule krize že na tako šibkih nogah, da se je bilo bati likvidacije, je narav- nost razveseljivo, da je vse te- žeke premagala in je sedaj solventna v vsakem oziru. Pla- čuje obresti na vse vloge in nje- no finančno stanje se zbolj- šuje od leta do leta.

Termin je potekel trem di- rektorjem, ki so bili vsi znova izvoljeni. Namreč Joško Oven, Jacob Zupan in Frank Zaitz. Ostali direktorji so Donald J. Lotrich, ki je tajnik tega dru- štva, Vinko Ločniškar, Frank Groser, John Rudman, Chas. Pogorelec in Anton Trojar.

V nadzorni odbor so bili iz- voljeni Louis Mesec, Math Ku- re in Frank Omahen. Občnemu zboru je predsedoval Joško Oven. Udeležba ni bila tolik- šna kot pred leti in seja je bila končana že pred 11. uro. Vse- si je trajala še dolgo čez polnoč. Člani so si svesti, da se z njih- ovimi prihranki varno upravlja in da so najtežji gospodarski problemi JHPD že rešeni, pa si marsikdo misli, da mu ni tre- ba več na sejo. A je vendarle dobro, da bi prišli vsi in se iz- porečilo počuli o delu, ki ga vrši direktorji, posebno pa še nje- gov tajnik D. J. Lotrich.

Več o stanju in poslovanju JHPD poročamo pozneje.—c.

IZID VOLITEV V ODBORE JSZ IN PROSVETNE MATICE OBJAVLJEN NA 3. STRANI V TEJ ŠTEVILKI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Kar pa je zamujenega je zamujeno in vzelo bo dolgo, pre- dno učinke tega presledka odpravimo toliko, da bomo spet v normalnih tokih. Toda zgodilo se bo, morda v par mesecih, v letu, ali v dveh, če se svetovni dogodki ne zasukajo tako, da zavalovi fašizem tudi nad nami.

Zelo važno je, da poleg nalog, ki jih imajo odbori JSZ, ne izpustimo izpred oči onih poslov, ki jih goji Prosvetna matica.

Tudi ona ima nov odbor. Nekateri svetujejo, da naj bi eksekutiva JSZ skupno z onimi člani Prosvetne matice, ki so bili izvoljeni v odbor sedaj, proglasila še ostale kandidate za izvoljenje. To je, Johna Berlizga iz Detroita in Franka Česna iz Clevelanda. Skupno s tajnikom Chas. Pogorelcem bi odbor Prosvetne matice tvorilo sedem članov.

Oba sta kulturna delavca, namreč one vrste, ki se skromno trudita v naših naselbinah na polju glasbe in dramatike, ne da bi od tega imela kake koristi zase, zadovoljna pa sta, če moreta kaj prispevati k našim skupnim uspehom. In oba sta sodruga že dolgo in sta ostala tudi v sedanjih dneh.

Za JSZ je bilo minulo leto skrajno neugodno. Morala se je nekako odločiti, kako nadaljevati, kako se ohraniti, in tako se je tudi zgodilo. Na viharnih vodah pa ne plove nobena ladja gladko. JSZ v tem pravilu ni nikaka izjema.

Ampak najhujšo viхро je premagala in ni nasedla na pe- čine. Sedaj je spet v sigurnih vodah.

Veliko premaldo smo v tej dobi storili tudi za Proletarca. Slavil je 35-letnico BREZ kampanje, dasi smo mu jo zamislili! A v očigled okoliščin ne bi bila uspešna, zato ni nihče imel navdušenja, da bi jo bil podvzel, pa smo zanj agitirali kdor je pač imel VOLJO zato, in le tem se je zahvaliti, da so bili naročniki še vedno obiskovani, da smo imeli nekaj prireditvev v korist li- sta, in da je šlo naše delo tudi v tem oziru vsaj po starem tiru naprej.

Tisti, ki so se bali, da Proletarec vsled sklepa o reorgani- ziranju JSZ morda preneha biti socialistični list, so lahko iz- prevideli, da so se prenaglili. Kajti noben časopis ne more biti bolj socialističen, kakor je Proletarec. Z reorganizacijo smo ga hoteli le ohraniti namenu, radi katerega je bil ustanovljen, in tudi v tem oziru smo uspeli!

Ako je bilo v minulih mesecih v prerekanjih na eni ali drugi strani kaj prenagljenja v besedah — te se lahko pozabi. Vsakdo, komur je za socialistično delo v naših vrstah, bo to priznal in pomagal, da nastane med nami v teh najkriticnejših dneh najodkritosrčnejše sodruštvo in iskrena volja za delo.

PRESOJANJE DOGODKOV "Sava" spremeni datum svojega bodočega koncerta

(Nadaljevanje s 1. strani.)

cavna do pike natančno po nji- hovi "novi liniji". Kar pomeni, da so vsi takozvani "protiko- munisti" enaki komunistom, čim slednji delujejo po godu fašistov.

Iz Londona poročajo, da so angleške podmornice minule dni spet potopile 7 italijanskih trgovskih ladij. Je skoro never- jetno, ker so se italijanski par- niški skrilji v luke in jih je ne- mogoče izvabiti na prosto.

V Nemčiji zahtevajo, da se mladi ljudje čimprej poroče. In tudi ako se ne, naj se "ljubi- jo" v namenu, zaploditi otroke. Zakonski gor ali dol, glavno je, da se otroci rode in da so spo- četi od zdravih ljudi, pravi na- cijska propaganda. Zakoncem je dan ukaz, da morajo imeti najmanj od štiri do šest otrok, kajti "Velika Nemčija" potre- buje naraščaja.

Earl Browder mora v ječo. Bil je obsojen v njo vsled po- narejanja potnih listov in go- ljufij z njimi. Trdil je, da so bili to le tehnični pregreški. Šel je z apelom od instance do instance in končno na vrhovno sodišče, ki je obsojbo soglasno potrdilo. Browder je bil v ino- zemstvu po prejšnji svetovni vojni na potovanju skoro vsako leto — vedno pod kakim tujim imenom, in le enkrat pod svo- jim. Komuniste zanima sedaj najbolj to, kdo mu je plačeval zelo visoke stroške, kajti med svojimi članstvom so trdili, da dela skoro zastoj. A dognalo se je, da je bil eden najboljših plačanih propagandistov vseh vrst, kar jih posluje v tej deže- li. Mi se njegove kazni ne vese- limo. On igra v nji mučenika, nakolekta je v svojo obrambo nadaljne tisočake in bo — do- kler ga vnanja politika Moskve ne odselovi — ena največjih nje- nih osebnosti, čeprav bo v ječi. Ameriške ječe so v primeri s sovjetskimi jako svobodne u- stanove, iz katerih je mogoče

Chicago. — Ko smo bili opo- zorjeni, da ima na nedeljo 20. aprila svojo prireditev federa- cija JSKJ, torej na isti dan kot bi imel pevski zbor "Sava" ime- ti svoj redni pomladanski kon- cert, smo stopili v stik z Anto- nom Krapencem, da poskusi- mo, kaj bi se daló napraviti, da se ne bi obe prireditvi vršili na isti dan.

"Sava" in klub št. 1 si določi- ta datume za eno leto naprej in jih potem oglašamo skozi vse leto. Vzlic temu se je zbor Sava odločil svoj datum odložiti na nedeljo 11. maja, ker ne želi- mo, da bi drug drugemu škodovali. To smo storili, ko je nam Joseph Oblak, aktiven član JSKJ, sporočil, da oni da tuma ne morejo spreminiti za- radi pisane pogodbe z orke- strom, z upraviteljem dvorane in ker so njihne vstopnice že razdane.

Vsi ljubitelji petja in prija- telji "Save", upoštevajte to spremembo in si rezervirajte nedeljo 11. maja za poset "Sa- vinga" koncerta. Vršil se bo v dvorani SNPJ.

John Rak, predsednik "Save".

ZA LIČNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. MOHAWK 4707
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Cicero in Berwynu.
Parkview Laundry Co.
FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika
Fina postrežba — Cene zmerno — Delo jamčeno
Telefoni: CANAL 7172—7173
1727-1731 W. 21st Street CHICAGO, ILL.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:
2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

VARIJETNI SPORED NA PRIREDBI KLUBA ST. I J. S. Z. v nedeljo 2. marca v dvorani SNPJ. CHICAGO

BURKA: "V POSREDOVALNICI ZA SLUŽKINJE" KOMEDIJA: "RISEN FROM THE RANKS"

Sopranistka Angela Calugi.

Pevski zbor "Sava".

Govornik Etbin Kristan

PREBITEK V KORIST PROLETARCA

PO PROGRAMU PLESNA ZABAVA.

VSTOPNICE V PREDPRODAJI 40c, PRI BLAGAJNI 50c.

ZVONKO A. NOVAK:

ČEZ DRN IN STRN

O DEMOKRACIJI VI.

Prva svetovna vojna se je končala z zmago na strani zav...

da se njen sistem ne razteza samo na prebivalstvo tega ali onega mesta...

Oblika absolutizma je izginila, ali ne pa absolutizem sam. Privilegij je še vedno velik...

Z napredovanjem človeške civilizacije, s širjenjem izobrazbe med ljudstvom in z razvojem...

Če ni moderna demokracija, če postala ljudska vlada, kakor si jo je zamislil nepozabni pred...

Če se človek začuti močnega, se razceperiti ter postane drznejši in manj strpen glede na nazore svojega bližnjega...

NOVA KULTURNA USTANOVA

Zadnji teden je bila tu v našem mestu rojena nova ustanova, ki si je nadelala ime "American Yugoslav Cultural Association"

Njen namen je gledati na to, da se presaja slovenska, hrvaška in srbska literatura v ameriška tla in obratno...

To je menda prva taka ustanova med nami v tej deželi in če se sodi po njenih lepih in plemenitih ciljih...

vanski kulturni delavci, ki še niso v njej, in da ji naši ljudje sploh pomagajo po svojih naj...

Častni predsednik te nove ustanove je naš odličen pisatelj Louis Adamič, ki ni bil predzadnji teden na univerzi v Philadelphiaju...

Vabilo samostojnega društva v Moxhamu

Johnstown, Pa. — Slovensko bratsko podporno samostojno društvo Moxham priredi v soboto 1. marca veselico v Slovenskem domu v Moxhamu...

Poskrbeli bomo za postrežbo in razvedrilo, da ne bo žal nikomur, ki pride. Igral bo Martin Dragar in njegov orkester.

Vsak član tega društva, ki se zabave ne udeleži, bo moral plačati 50c v društveno blagajno. Torej na svidenje v soboto 1. marca v Slovenskem domu na Moxhamu. — John Polantz.

Slabo znamenje za ameriško zdravstvo

Nad 50 odstotkov moških, ki so pozvani v obvezno vojaško službo, je spoznanih v preiskavah zdravstvenog nezmožnim za vojaščino.

Število zveznih uslužbenecv

Iz vladne statistike, izdana februarja, je razvidno, da je bilo meseca decembra v službi zvezne vlade 1.185.558 ljudi, ali več kot kdaj prej.

Napredek A. F. of L.

Wm. Green poroča, da je AFL v zadnjih štirih mesecih napredovala za pol milijona novih članov. Skupno jih ima sedaj 4.750.000.

Misijonarji za mir

Iz Tokia je cerkvenim krogom v Ameriki in vladi v Washingtonu poslalo 185 ameriških misijonarjev brzovjavni apel, da naj Zed. države ohranijo mir z Japonsko.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

III. IZKAZ Clarendon Hills, Ill. John Olip \$1.20. Johnstown, Pa. Andrew Vidrich (provizija od oplazov v koledarju) \$1.15. Doylestown, O. Leo Bregar \$1.00. Walsenburg, Colo. Prispievali sledeči prijatelji Proletarca: \$t. 299 SNPJ \$2; \$t. 101 ABZ \$2; Ed. Tomšič \$5; po 50c: Frank L. Tomšič, Joe Oevirk in George Stiglitch; po 25c: Andy Spendov in Geo. Pavlich, skupaj \$6.55. (Poslal Edward Tomšič.)

Chicago, Ill. Nabrai Andrew Vidrich na zabavi v počast znanjnim odbornikom SNPJ \$13.60. Prispievali so: Frank Barbič \$1.10; po \$1: Anton Shular, John Goršek, Fred A. Vinder, dr. John Zavertnik, Frank Vratarič, Anton Trojar, prijatelj Proletarca, Milan Medvešek in Chas. Pogorelec; po 50c: Andrew Vidrich, Nemenovan, L. Gradšek, V. Cainkar, F. Zordani, C. E. Zarnick; po 25c: Fr. Udovčih in Vinko Ločnikar.

Diamondville, Wyo. Na odziv predloga "Big Tonyja" iz Oaklanda, Calif. Anton Tratnik \$1.00. Latrobe, Pa. John in Mary Fradel 90c. Chicago, Ill. Po \$1: Fred A. Vider in Oscar Godina, skupaj \$2.00. Skupaj \$30.40, prejšnji izkaz \$41.75, skupaj \$72.15.

V nedeljo 2. marca bo v dvorani SNPJ veselja in resnosti v izobilju

Chicago. — "Dajte nam burke! Kaj bi le z dramami in žalogirami v tako težkih časih, v krizah, in v vojni," so nam svetlovali ljudje.

Priporočila smo upoštevali in tako bo naše občinstvo imelo prihodnjo nedeljo 2. marca priljubeno, da se nasmeje "do dna".

Kakšen bo spored, je razvidno iz oglasov na 2. in na peti strani.

Vprizorjeni bo sta dve šalogiri. V slovenščini burka "V posredovalnici za služkinje", v kateri nastopijo Angela Zaitz, Marya Omahen, Anna Pogorelec, Louise Harmond, Alice Artach, Frances Rak in Frances Vreček.

To bo prva točka sporeda, ki se prične ob 3. popolne. Dvorana bo odprta ob 2. Pridite ob času, kajti bilo bi škoda, če zamudite ta del.

Nekateri rojaki že poznajo sopranistko Angelo Calugi. V sporedu ima tri pesmi, ki jih bo pela. In morda vrhu tega še kaj! Je umetnica in poslušati njo je užitek. Na klavirju jo bo spremljala Mary Oven.

Iz Grand Havena, Mich., pride na to prireditev naš socialni veteran Etbin Kristan. On je mislec, kakršnega je vredno poslušati. Vsi njegovi govori in članki — tudi če so bili izgovorjeni ali napisani pred mnogimi leti — imajo vrednost še danes in morda celo večjo nego takrat.

Ker se klub št. 1 skuša uveljaviti tudi med mladino, in ker je v varietetnih sporedih nič več kot prav, da imamo tudi nekaj točk v angleščini, bo temu zadočeno s šalogiro "Risen From the Ranks".

Kajpada, nastopil bo tudi pevski zbor Sava, ki ga vodi Jakob Muha.

Torej bo to spored prvega reda, vstopnina pa je samo 40c v predprodaji. Pri blagajni b: 10c več. Ako vstopnice še nimate, rezervirajte si jih pri Proletarcu, ali pa pri L. Groszerju v SDC.

Naj bo še dodano, da gre prebitek, ako ga bo kaj, v korist Proletarca.

Seveda, naše priredbe so ob enem tudi "plesna in-prosta zabava". Čim bo program, ki se prične, kot že poudarjeno, ob 3. popoldne, končan, se začne ples. In pa takozvana "prosta zabava", kar pomeni, da se bomo rokovali, vpraševali drug drugega o temi in enem in lebatirali o — vojti, dasi je boljše, če je na veseljah ne bi imeli v mislih. Ampak je že tako, da nam nadlego niti na zabavah ne moremo pozabiti.

Igral bo pa Puceljev orkester, ki obeta biti še boljše razpoložen, kakor pa zadnjič, ko je nam predvajal vsem v korajžo vsake sorte plesne komade.

Torej na svidenje v dvorani SNPJ prihodnjo nedeljo.

P. O.

KDO NAJ POMAGA GLADNIM NARODOM V EVROPI?

(Nadaljevanje z 1. strani.)

Ob enem je poudarila, da kar so Nemci dobili v okupiranih deželah živil, so jih "plačali".

To je resnica. Kamor so nemške čete prihrumele, so izpraznile zaloge in prodajalne ter plačale v markah. Toda s tistimi markami ne morejo Belgijci, Francozi, Norvežani in drugi ničesar kupiti. Živil je v okupiranih deželah premalo že za domače prebivalstvo, toda okupacijska armada ima prednost in "plača".

Herbert Hoover ta dejstva pozna, a smatra, da čemu naj dopuščamo stradati Belgijcem, Francozom, Poljakom in drugim, ko vemo, da bodo Nemci skrbeli za hrano sebi, pa tudi če vsi drugi lakote poginejo?

Ampak ameriška in angleška vlada smatrate, da bi bilo prehranjevanje prebivalstva v okupiranih deželah na ameriške stroške direktna pomoč Hitlerju, te pa mu nikakor ne mislita dati. Ljudstvo sicer trpi, strada in umira, ampak tak je položaj, ki ga niti Hoover z vsemi svojimi apeli ne bo mogel spremeniti, dokler bo Hitler gospodar nad Evropo in si jo spreminjal za svoj "življenjski prostor" in za nacijski "novi red".

V Nemčiji je vsakdo upravičen kupiti funt mesa na teden. Delavci v težkih industrijah ga smejo kupiti nekoliko več. V tem funtu je vključeno meso kakršnekolj vrste, tudi konjsko in pasje. E. R. Noderer poroča iz Berlina, da pasje meso

Unija tekstilnih delavcev (CIO) napreduje

Najbolj izkoriščani v tej deželi so bili že od nekdaj posebno tkalniški delavci vseh vrst. Bili so najnižje plačani in najbolj naganjani, kar je velikih industrij. A s pomočjo unij, in posebno od kar jim je prišel na pomoč new deal z NRA in slinimi zakoni, je njihova organizirana sila narasla in razmere so si že prilicno zboljšali.

EMIL RIEVE

Dne 22. in 23. februarja se je vrila v Chicagu pokrajinska konferenca zastopnikov tekstilne unije v Chicagu in v sosednjih krajih. Ob tej priliki se je vrtil tudi shod tekstilnih delavcev na zapadni strani Chicaga, v dvorani SNPJ, na katerem je govoril med drugim predsednik unije Textile Workers of America, Emil Rieve. On je tudi podpredsednik CIO. Pred rasloki v soc. stranki je bil on eden tujerih najvplivnejših članov iz delavskih, oziroma unijskih vrst. Pogodbe, ki jih ima ta unija s kompanijami, krijejo sedaj že nad 350.000 delavcev.

Zena je odkimala: "Ob morju je preveč viharjev."

"Torej v gozdu. Tam je vse (ih)..."

"Ne, bojim se divjih zveri, ki se plazijo po gozdu."

"Pojdi v puščavo. Tam boš sama in nebena zver te ne bo lašala."

Spet je žena odkimala: "V puščavi je prevroče."

Dobrohotno in potrpežljivo je pokazal Bog na vrhove zasneženih gora, ki so se svetlikale v daljavi: "Ali bi rajši prebivala v mrzlih gorskih višavah?" jo je vprašal. In spet se je žena uprla. "Ne! Na gorskih vrhovih bi me preveč zebilo!"

Bog je začuden pogledal bitje, ki ga je bil ustvaril, potem pa se je nenadoma ozrl, nasmehnil in pokazal moža, ki se je vračal z obale. Dejal je: "Zena! Ali hočeš prebivati v moževem sreču?"

Zena je vzdrlhela, padla pred Bogom na kolena:

"Gospod! Moževo srce je viharo kakor morje, skrivnostno kakor pragozd, pekoče kakor pesek v puščavi in mrzlo kakor sneg na gori! O, gospod, nikoli ne bi mogla prebivati v moževem sreču!" Od strahu je jokala in vila roke.

Bog pa je izpregovoril in njegovo glas je bil tako resen, da je sklonila glavo, do tal in skrila obraz v dlaneh:

"Prebivaj v moževem sreču, žena! In — morda ne bo morskih viharjev, divjih zveri, zgoče vročine in ledenega mraza v njem, dokler mu boš ti gospodarila!"

In ko se je žena napolod upala dvigniti glavo, Boga ni bilo več pred njo. Mož je stal pri njej in v očeh mu je gorel ogenj. Sklonil se je nad njo in si jo pritisnil na srce.

Angliji manjka železa

V Angliji so vsled pomanjkanja železa sklenili odstraniti okrog vil in palač železne ograje, da jih pretope in porabijo v vojne namene.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

MAREC CHICAGO, ILL. — Priredba v korist Proletarca v nedeljo 2. marca v dvorani SNPJ.

APRIL CLEVELAND, O. — Koncert "Zarje" v nedeljo 6. aprila v SND na St. Clair Ave.

CHICAGO, ILL. — Koncert Sava, v nedeljo 11. maja v dvorani SNPJ.

JUNI CHICAGO, ILL. — Piknik v korist Proletarca v nedeljo 22. junija pri Kegju v Willow Springsu.

JULIJ CLEVELAND, O. — Piknik kluba št. 27 in "Zarje" na jeletniških prostorih Federacije SNPJ v nedeljo 6. julija.

AUGUST STRABANE, PA. — Piknik kluba št. 118 JSZ v nedeljo 17. avgusta v Drenikovem parku.

NOVEMBER CLEVELAND, O. — Koncert "Zarje" na Zahvalni dan v četrtek 20. novembra v SND na St. Clair Ave.

Kjer JSZ kluba nima, pristopite vanjo direktno. Cianarina za člane at large je \$1 na leto.

Listen to PALANDEGH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST Every Saturday, 1:30 to 2:30 P.M. STATION WHIP 1480 kilocycles (First Station on Your Dial) Featuring a program of Yugoslav Folk Music

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNIM JEDNOTI NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA" Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00 Ustanovljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je: 2657 S. Lawndale Ave CHICAGO, ILL.

Dr. John J. Zavertnik PHYSICIAN AND SURGEON OFFICE HOURS: 2:00—4:00; 7:00—8:30 Daily At 3724 W. 26th Street Tel. Crawford 2212 At 1858 W. Cermak Rd 4:30—6:00 p. m. Daily Tel. Canal 1100 Wednesday and Sunday by appointments only Residence Tel.: Crawford 8440 If no answer — Call Austin 5700

POSUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan

BARETINCIC & SON POGREBNI ZAVOD Tel. 1475 424 Broad Street JOHNSTOWN, PA.

NEW JSF EXECUTIVE COMMITTEE

All Branches of the JSF have completed voting for the new Executive Committee, and the final returns have been tabulated. The result is as follows: JSF EXECUTIVE COMMITTEE: (Local) Joseph Drasler, Philip Godina, Kristina Turpin, Fred A. Vider, Frank Zaitz. (National): Peter Benedict, Detroit, Mich.; Anton Jankovich, Cleveland, O.; Milan Medveshek, Cleveland, O.; Anton Shular, Arma, Kansas; John Tercej, Strabane, Pa. NATIONAL SECRETARY: Charles Pogorelec. EDUCATIONAL BUREAU DIRECTORS: (Local) Ivan Molek, Joseph Owen, John Rak. (National): Etbis Kristan, Grand Haven, Mich.; Ivan Jon-tez, Cleveland, Ohio.

Balloting on the new JSF Executive Committee and its various sub-committees began on January 6, and ended February 10.

All active Branches and members-at-large participated in electing the new Committees.

Differing from the old in that national representatives are included, it is an improvement over the old for that very reason. Although the new by-laws specify that national members will attend only annual meetings, they are, nevertheless, a very important factor, as their vote will be valid in all Executive decisions.

Heretofore, all Executive Committee members were selected from local territories, in order to avoid traveling expense involved attending meetings. The same arrangement will prevail hereafter except for annual meetings, but the national committee members will participate in all matters and vote on all questions.

A glance at the new Committee members and the cities from which they hail, reveals that most territories in which the Federation has active, functioning branches, are represented.

Because of time required nominating candidates and completing the election, an enormous amount of work has piled up for the new Executive.

A campaign for Proletarec, our forthcoming May Herald, and general Federation problems are some of the immediate, pressing issues.

Keep The Home Fires Burning

As the battle for and against the Lease-Lend Bill raged in the committee rooms of Congress, we became more and more convinced that the American people are giving relatively too much attention to the administration's foreign policy and too little to home affairs.

That, indeed, is one of the uses which a predatory class makes of war and the threat of war—to divert the attention of their victims from injustices close at hand by pointing to even greater possible wrongs from foreign shores.

We are not saying that the people of America should forget about the war in Europe and the possible effects of that war upon the United States. That would be ostrich-like and foolish. But there are tasks to be done and wrongs to be righted in our own nation, which, if left undone and uncorrected, will guarantee for Americans nothing better in the end than has come to the oppressed peoples of dictator countries in Europe.

Some of the facts—not theories—to which the American people should give their attention are that — One third of the nation is still inadequately fed, clothed and housed.

A large section of the American people, both white and black, are deprived of the fundamental right of a free citizen to vote. In a number of states the lack of ability to pay poll tax disfranchises many thousands of people. This evil exists most glaringly in those southern states that constitute the political bulwark of our Democratic party.

Many states have recently enacted laws that make it difficult, if not impossible for minority political groups to be represented by parties of their own.

Unemployment still is the scourge of millions of Americans, despite the fact that many billions of dollars have been spent to prime the economic pump with made-work projects.

We could continue. However, we have said enough to indicate what we mean.

Merely to help Britain defeat Hitler—assuming that America's help will have the desired effect—will not be worth while if we permit conditions to continue here which must eventually lead to dictatorship with an American label.

It is in order to assert, from time to time, that fascism is the result of the failure of the private profit economy. The profit system doesn't function for the welfare of people. It produces unemployment and poverty. It leads to war and dictatorship. It readies hopeless people for surrender to the wiles of demagogues. It should be abandoned, right here in America, and replaced with an economy which would work for the benefit of everybody instead of for the profit of a few.

To answer charges against our own home conditions with the statement that we are better off now than we were a generation ago, or that our living standards are higher than those of the dictator countries, is no argument. That's begging the question. Our system breeds poverty, degrades humanity, exploits the many for the enrichment of the few. We must take the mote out of our own eye, not instead of, but in addition to removing beams from the eyes of brother nations.

We must set our own house in order. And we must begin at the beginning—by socializing the ownership of America's resources; by producing abundant wealth for the welfare of all the people; by making work available to all; by distributing the fruits of labor on the basis of service rather than ownership.

Reading Labor Advocate.

HEAR ETBIN KRISTAN—ATTEND

Program and Dance Presented by Branch No. 1 JSF, at SNPJ Hall, Sunday, March 2, for Benefit of Proletarec.

Democracy, Subject of Discussion at Branch 1 JSF Meeting, Friday

CHICAGO. — Probably more words have been said and written about democracy in the last six months than in any similar period in all of history.

What with half of Europe already enslaved by Germany and the same threat growing ever more active against the rest of Europe and the world, it is no great wonder that the subject of democracy and the dangers changing world conditions bring upon a free way of government is on everyone's lips.

Much interest was apparent at the last meeting of the Branch when Joseph Martinek spoke, and it has therefore been thought advisable to continue with the discussions.

At the next meeting, Friday, Feb. 28, Ivan Molek will speak on "Problems of American Democracy." All members are urged to attend this meeting and participate in the question period which will follow the talk.

Czechoslovakia And Its Provisional Government

An important stage in the Czechoslovak struggle for freedom was reached in July 21, 1940, when the British Government recognized the Czechoslovak National Committee as the "Provisional Czechoslovak Government."

The Czechoslovak National Committee, formed in December, 1939, and recognized as such by the British and French Governments, included the following eight members: Dr. Eduard Benes, General Sergej Ingr, Stefan Osuský, Eduard Otrata, Hubert Ripka, Juraj Slavik, Mrg. Jan Sramek and General Rudolf Viest.

These members serve in the Provisional Czechoslovak Government, which is headed by Mgr. Jan Sramek as Prime minister. The following six members have been added: Jan Masaryk, who is Minister of Foreign Affairs, Frantisek Nemeec, Ladislav Fejrabend, Jaromir Necas, Jan Becko and Jan Liehner.

Dr. Eduard Benes was re-appointed by the Government as President of the Czechoslovak Republic.

A Czechoslovak State Council consisting of 32 members met on December 11, 1940, in London. The State Council, not a Parliament in the classic sense, but risen from it, is composed of members chosen first because they are ex-members of Parliament, second, because they were fighters against Hitler in the Protectorat and third, because they are representatives of the Czech people living abroad.

The State Council will have some right to control the Government, the right to discuss the budget and to control financial actions. The State Council establishes complete Czechoslovak State machinery, consisting of the Head of the State (Dr. Eduard Benes), the Government and Parliament on British soil.

The Czechoslovak Government was recognized on October 23, 1940, by the Dominion of Canada and also maintains regular diplomatic and political relations with the Dominions of New Zealand, Australia and South Africa.

Supreme Court Rejects Earl Browder's Appeal

That the government is more determined than ever to "get" the Communist party's leader, Earl Browder, is shown by the rejection of his latest appeal to the Supreme Court, which would save him from a four-year prison term for using a passport obtained by fraud.

Another case is that of Harry Bridges, west coast CIO labor leader, who has been arrested on a Department of Justice warrant issued in connection with new deportation charges instituted against him.

The charge against Bridges is a dangerous one in that it may set a convenient precedent. He is charged with being a member of the Communist Party, and under a recently enacted law, aliens are subject to deportation for membership in "subversive organizations" either at the time the accusation is made or at any time in the past.

Do You Know?

An Oregon man manufactures wooden knives, forks and spoons for solar explorers, who cannot use metal table utensils because they would freeze to the hands.

Costing less than gasoline, a fuel for ordinary internal combustion engines has been developed in France from a mixture of liquefied ammonia and hydrogen.

Resistant to acids, alkalis and virtually all chemicals used in photography, a paint has been invented for touching up chipped enamel finished trays and sinks.

"Don't take your half of the road out of the middle," is a good warning to heed.

All Out For Program At SNPJ Hall, Sunday

Etbis Kristan Will Speak; Opera Singer, "Sava" Chorus, Slovene Play, and "Risen From the Ranks" Will Highlight the Program

CHICAGO.—Rare indeed are the occasions upon which at least four attractions, each of which, alone, is a drawing card, are presented to Chicago Slovenes all in one afternoon's program.

But, incredible as it may sound, such is the array of talent on the program Branch No. 1 JSF, is presenting at the SNPJ hall, Sunday afternoon and evening, March 2, for the benefit of Proletarec.

As announced last week, we have been fortunate enough to secure as a speaker the esteemed pioneer in the labor and Socialist movements, Etbis Kristan. Comrade Kristan needs no introduction to our readers, for he is known far and wide through his writings, as editor of Cankar's Herald, at present, as former editor of Proletarec, and before then, as editor of various Socialist publications in Europe. He will speak on the current world situation and its effects upon the labor and Socialist movements.

The outstanding labor chorus, "Sava" has been rehearsing diligently these past weeks, and will blossom out with a number of delightful new songs, prepared especially for this occasion. "Sava" is affiliated with Branch No. 1, as a sub-division, and has always been a more-than-welcome number on our programs.

Most of our readers are not entirely unfamiliar with the operatic aspirant, Angela Calugi, whose fine singing evoked much warm applause and hearty compliments, when she appeared on the 15th anniversary program of the Pioneer Lodge some months ago. Continued training in the meantime will have enabled her to render an even more brilliant performance now.

Comic relief will be supplied by the play, "Risen From the Ranks," in which Oswald (Jack Groser), a sure-enough hick yet in his hair and all, gets a \$6-a-week job and a promise of Gwendolyn's (Marya Omahen) hand in marriage as soon as he has saved up a million dollars, as his boss, Mr. Millionbucks (Oscar Godina), insists that his daughter marry no one else but a millionaire.

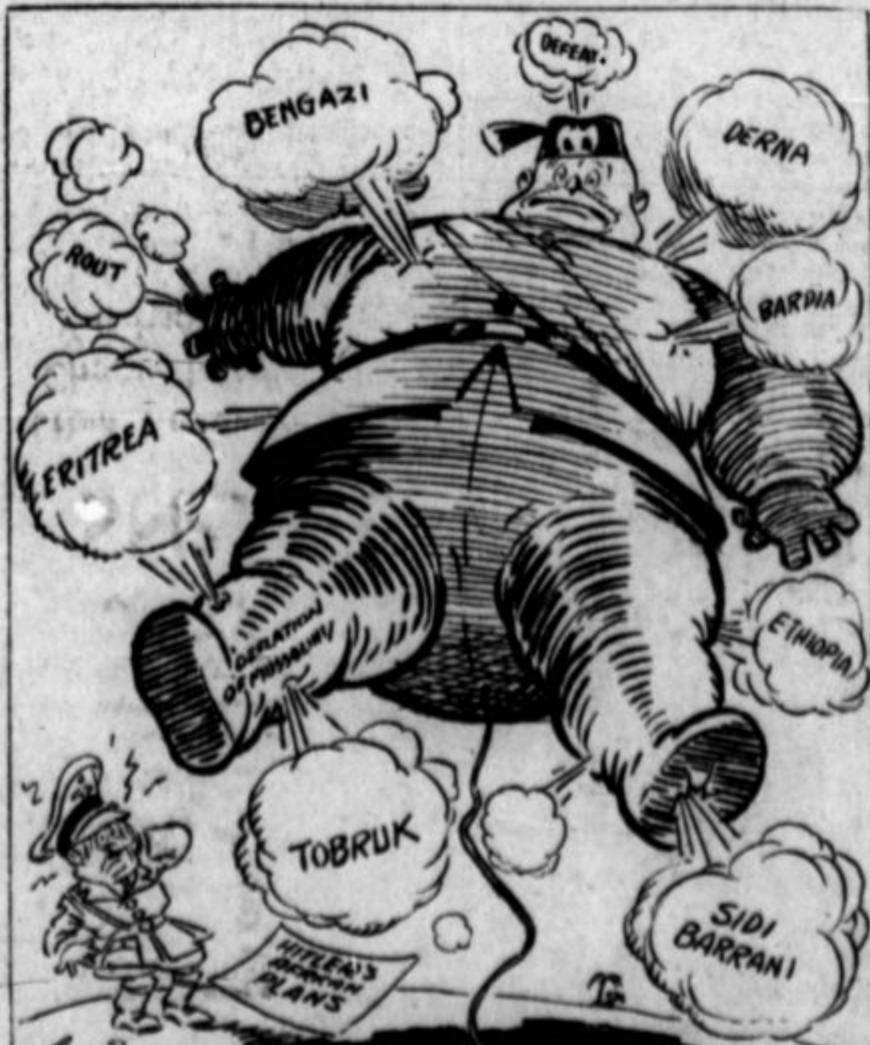
Hick that Oswald is, he figures out the situation, arriving at the conclusion that working for the Amalgamated Pretzel Company at \$6 per week, half of which he is intent upon sending home to his parents at Cranberry Crossroads, as a good young man should support his parents, he will be able to marry the beautiful Gwendolyn in just 12,820 years and 6 months exactly. However he loses to time in proposing to her and begs her to wait for him.

As luck would have it, just at the time that a union organizer, Bill (Joseph Drasler), has succeeded in closing the pretzel factory in a strike for better conditions, and threatens to ruin Mr. Millionbucks, Oswald Sapp invents a pretzel-bending machine that bends more pretzels in an hour than all the men in a day. And so, the plot unfolds bringing him success in much less than 12,820 years and 6 months. This short comedy will keep you in stitches from beginning to end.

"V posredovainici za služkinje" (Employment Office for Domestic Help), a one-act Slovene comedy, likewise promises many laughs.

Nor will this be all the entertainment a 40-cent admission ticket will entitle you to, for there will be ideal

"IT HAPPENS IN EVERY WAR"—MUSSOLINI

dance music, coming from Pucel's popular orchestra, and plenty of it. Tickets are being sold by all members of the Branch, and can also be secured at the Proletarec office. Get yours in advance, for you save a dime thereby. Joseph Drasler.

WAR DEVELOPMENTS

JUGOSLAV officials apparently did much more agreeing to German demands during their recent meeting with Nazi leaders, than they care to admit, for German troops are reported in complete wartime control of Yugoslavia's railways, last week. This enables Germany to move all needed troops and supplies to the Greek frontier and, of course, can't be considered as anything but a back-stabbing deal at Greece on the part of Yugoslavia.

In return the Jugoslavs have been promised a place in the Nazi's "new order" and discussion of a deal with the Italians whereby certain districts in northwestern Albania would be ceded to the Belgrade government.

CONTINUED GREEK victories against the Italians in Albania and further successes of the British army in Africa are said to have changed German plans considerably for a sudden crack at Greece.

RUMANIA is reported calling over a million army reservists to active service effective the middle of next month.

GERMAN TROOPS, in a dress rehearsal aimed to impress the Jugoslavs and Bulgarians, have thrown panton bridges across the Danube in a number of places and have entered Bulgaria through Rumania. German troops have also been reported arriving in Spain, Sicily and Libya.

IN WASHINGTON debate continues in the Senate on the "lend-lease" bill, with certainly enough opposition registered against giving such extraordinary powers to the President, to dispell all ideas about Americans being solidly behind the bill.

The House has passed an amendment fixing a time limit (June 30, 1943), when the act will automatically expire, which is expected to meet with the approval of the Senate.

KRIVITSKY'S DEATH

Murder or suicide? Here is the list of those preceding Krivitsky, whom the Soviet secret police have seen fit to crush as dangerous enemies of the Soviet: Ignace Reiss, machine-gunned to death in Switzerland. Leon Sedoff, Trotsky's son, poisoned in Paris.

Rudolph Klement, Fourth International Secretary, whose headless body was found floating on the Seine.

Andres Nin, Poumista leader, abducted and killed in Barcelona.

Mark Rein, kidnapped and murdered in Madrid.

Camillo Bernieri, Spanish Anarchist Leader, assassinated.

Adolph Arnold Rubens, disappeared from Lubyanka Prison and later executed in Russia.

Juliet Stuart Poyntz, who dropped out of sight on June 1937, and has not been seen since.

Robert Sheldon Harte, Trotsky's secretary, kidnapped and murdered after the raid on Trotsky's Coyoacan home.

Leon Trotsky, hacked to death by a CPU machete man.

IN THE NEWS

HOUSE WILL REMAIN AT PRESENT STRENGTH

The membership of the House will remain at its present strength of 435 under reapportionment legislation on the basis of the 1940 census, approved last week by the Rules Committee.

Under the plan, California will gain three House seats and Arizona, Florida, New Mexico, North Carolina, Oregon and Tennessee each one. That nine-seat gain would be offset by the loss of one seat each by Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Massachusetts, Nebraska, Ohio, Oklahoma and Pennsylvania.

STEEL'S PROFITS SKYROCKET; FIGHTS PAY RISES AS "DISASTER"

The following "editorial in headlines" was published last week by the Philadelphia "Record":

From The New York "Times," January 23:

\$21,113,507 CLEARED BY REPUBLIC STEEL — 1940 PROFIT VIRTUALLY DOUBLE THAT IN 1939.

From The New York "Times," January 29:

PROFIT OF U. S. STEEL \$102,181,321 IN YEAR, HIGHEST SINCE 1930—NET INCOME EQUAL TO \$8.84 A SHARE—GAIN OF 148%.

From the Philadelphia "Bulletin," February 18:

GIRDLER (OF REPUBLIC STEEL) SEES DANGER IN WAGE DEMANDS—FIGHTS PAY RISES AS "DISASTER."

Had a column of space been used, the story could not have been more illuminating.

C.I.O.'S UNEMPLOYMENT FIGURE

The CIO gives its estimate of unemployment in November as 9,129,000.

NEW LEASE OF LIFE FOR DIES' PROBERS

By an overwhelming vote, the House has extended the life of the Dies' committee to April, 1942, and gave it \$150,000 to continue its investigation into un-American activities.

Before the acton was taken, however, there was an exceedingly bitter debate. Critics of the committee pulled no punches in condemning some of its activities, and were answered in kind, Congressman Samuel Dickstein, of New York, almost started a riot when he said the committee had favored Fascist and Nazi group.

"I charge," Dickstein said, "that 110 Fascist organizations in this country had the back key, and have now the back key to the back door of the Dies committee."

LABOR'S WAR CONTINUES The AFL, in the following state-

ment, claims to have organized 80,000 Ford workers in its recent silent campaign at the Lincoln and River Rouge plants of the Ford Motor Company.

"Culminating a long but quietly conducted organizing campaign, the American Federation of Labor announced that a majority of the production workers at the Lincoln and River Rouge plants of the Ford Motor Company have been organized into two Federal labor unions chartered by the A. F. of L. About 80,000 workers are employed in the two plants.

"This news, coming as a surprise to opposition CIO forces which have been doing most of their organizing in the newspapers, appeared to open the way for complete unionization of all Ford employes."

On the other hand, CIO's Len De Caux, under the heading "0 Plus 0 Equals 0," counters with the following statement: "The facts of the case are simple enough. There is only one representative union in the automobile industry—the CIO United Automobile Workers."

"It has contracts with all the major auto companies except Ford, and has been chosen by hundreds of thousands of workers in Labor Board elections. These elections have almost completely eliminated the remaining fragments of the AFL splinter group which Homer Martin attempted to form."

"The UAW, in conjunction with the CIO, has for months been engaged in one of its biggest and most successful organizing campaigns at Ford plants. It has 54 organizers on the job, and 29 union offices open to cope with the thousands of workers signing up.

"The AFL, on the other hand, has made no attempt to organize the Ford workers and has no members in Ford's Detroit and Dearborn plants, aside from a handful of building and other craftsmen. Its one small local of production workers at the Rouge plant dissolved of its own free will August 24, 1940, the members joining the CIO.

"Green pulled his preposterous publicity stunt at a time when the CIO, by hard organizing work, had become the representative of the majority of Ford employes at the Dearborn, Lincoln and Highland Park plants, and was demanding its legal rights to negotiate a contract with the Ford Co. on their behalf."

MEDAL FOR AUTHOR Richard Wright, author of "Native Son," has been awarded the 26th Spingarn medal, the National Association for the Advancement of Colored People has announced.

♦♦ SAVA NOTES ♦♦

By A. SAVANKA

Sava has sung at many, many affairs, celebrations, concerts and programs during its many years of existence, sometimes creating a fine impression with our songs, and other times—not so fine. The quality of the renditions being largely due to the number of singers that appear when the chorus is scheduled to sing. This is especially vital to any chorus—the full response of every member at time of performance. Especially desirable and worthy of our full response is the Proletarec Benefit Program on which we are scheduled to appear March 2nd. The Slovene English program, under the auspices of Branch No. 1 JSF, will be cultural in every aspect—with social, labor significance. The two short plays, one in Slovene and one in English, Sava Songs, Angela Calugi's vocal selections, and an address by Etbis Kristan, the well-known writer, editor and speaker, among other numbers, will constitute the program.

Etbis Kristan is also known to us singers for his beautiful Slovene words to the songs—"Pravljice iz današnjih godov" (Tales from Vienna Woods) and "Zimski Maj." The words are poetic and interpretively expressive of the music, and imbued with meaning that deeply moves one's emotions.

Many Savans were seen at Nada's Valentine dance last Saturday night. Just a few more, and we'd have tried out our "special"—"Moj fantič je na Trolskem vandrov."

The program commemorating the 15th Anniversary of SNPJ Little Fort lodge last Sunday in Waukegan had but one musical number. This one, however, enriched the program considerably and was well-liked. Dorothy Judnich, a soprano member of the Waukegan SND Choral, rendered two songs in a most pleasing, sweet and clear voice. Dorothy, who is the daughter of our comrade Martin Judnich, has been studying voice for the past two years, and her marked progress indicates a future in song for her.

Although May 11th is quite some time off, we cannot begin talking about our own Spring Concert too

soon. It is unfortunate that it was necessary to postpone our concert date, but postponement means added rehearsal—and more rehearsals—which in turn means, better singing. We hope the weather won't be too nice, so that the out-of-doors will appeal more to the people than our songs. May not the sun shine—and the rain not fall. May the temperature be just right—not too cold, nor too warm . . .

Already we are looking forward to the Spring Festival of the chorals in this middle-west area which will be held in Waukegan on May 18th. This indeed is a big day for us songsters, and especially lively and impregnated with good fellowship and exuberant spirit.

Something tells me that our instructor doesn't like "publicity," though one can hardly call this writing by that name. Nevertheless, I believe we should know that he has been at the head of our chorus since March, 1929. He and his wife have devoted much time and effort in doing the very best possible with our chorus. During this time, the chorus presented various operettas, some of which were: "Spominske plošča" with orchestral accompaniment, "Na vasi," "Pri treh mladenkah," "Na semlju," "Snubači," "Rožmarin," "Večer pri ključaricah," "Zlata kunglica," "Bree in denar," "Povodnji mož," and many others.

No one was aware that Joseph Turpin never missed rehearsals until he actually missed one the other night, and that because of his wife's illness. Upon inquiry, we learn that through six years of continuous rehearsals, this was the first time he did not attend. That is an enviable record!

So life goes on. For years we build—from beginning to end. We plant the seed and expect it to never cease growing. We expect our chorus, as well as our other phases of activity, with so many years of rehearsals and endeavor, to become rich in quality, in account—but other years come, and one by one our comrades leave—and new ones come—and we begin to build anew . . .